

TÜRK

SOLU

YIL: 2 SAYI: 59 31 ARALIK 1968 Fiyatı: 125 Krş.

OLAĞANÜSTÜ KONGRE SONUNDA DEVRİMCİLERİN GÖREVİ!

Türkiye'nin sınırlı demokratik özgürlükler ortamında, bir sürü sınırlamalara tâbi olarak kurulmuş o'an ve varlığını sürdüren Türkiye İşçi Partisi, her şeye rağmen, siyasi yelpazenin en solunda ve çatısı altında birçok gerçek sosyalisti barındıran bir örgüttür. Bu bir gerçek... Birçok yerde TİP tabanı, toplumumuzun en olumlu yanını temsil etmektedir ve değil sosyalist, içtenlikle demokrat olan bir kimse bile, partili, partisiz binlerce sosyalistin emeği ve fedakârlıklarıyla kurulan ve varlığını sürdüren TİP'i, bugün yüzbinlerce şehir ve köy emekçisinin umudunu bağladığı bu örgütü tümüyle karşısına alamaz. Bunlar da gerçek

İşte bu gerçekleri göz önünde tuttuğumuz içindir ki, biz, TİP'i yıkmak, bu örgütün sosyalist niteliğini baltalama doğrultusunda her davranışın karşısına dikildik ve TİP'i yıkıcılarından kurtarmayı görev saydık. Ama hiçbir zaman TİP'in başına geçebilmiş olan oportünist yönetime karşı hücumlarımızda (ki bunlar objektif olarak TİP'in sosyalist niteliğini baltalama çabasıdır) tabanla yönetici klik'i bir sepete koyma hatasını işlemedik.

Eleştirilerimize uğrayan yönetici klik'inin karşılığı, TİP yöneticilerini, yanlış tutumlarından ötürü eleştirmenin, bütün Par-

tiyi kötülemek anlamını taşıdığı iddiasını ıleri sürmek oldu. Her sosyalist örgütün zorunlu bir gereği olan eleştiri - özeleştirinin TİP içinde boğulması durumu, bu yöneticileri, kendilerini Parti ile bir sayma haddini bilmezliğine sürüklemişti.

Eksik yanları ne olursa olsun, TİP Olağanüstü Kongresi, çoktan yapılması gereken bir şeyi yaptı: Yöneticilere haddini bildirdi. Olağanüstü Kongre, Tüzüğü demokratik bir anlaşla değiştirerek, Genel Başkanın Parti Programına ve Sosyalizme aykırı beyanlarını önlemeye yöneldi, muvafakatın muhalefeti ezmesine engel oldu; Parti içinde sol kanadın tasfiyesi niteliğinde ihraçların iptâli kararını almakla ve Şadi Alkılıç, Vahap Erdoğan gibi hapisteki sosyalist mücahitleri selâmlamakla, oportünist gidişi bir öçüde frenledi ve Parti dışına kayan sosyalist eylemin ağırlık merkezini Parti içine çekme çabasını gösterdi.

Kongrede esen devrimci havadır ki, Aybar'ı, Türkiye'de, yarım yüzyıllık tarihi olan sosyalizmin mücahitlerine karşı saygı duyduğunu söylemeye zorlamış ve Aren'i de, yetersiz de olsa, bir özeleştiriye bulunmaya sürüklemiştir. Ve bütün bunları, henüz gerçek anlamıyla parti-içi demokrasiyi gerçekleştirememiş bir TİP Kongresi yapabilmıştır.

(Sayfayı Cevirin)

Kim bilim ve Türkiye'nin gerçekleri ışığında
TİP'i şartların elverdiği ölçüde adına layık
emekçilerin sosyalist örgütü
pâyesine yükseltme işine
dört elle sarılırsa ve
içtenliğini eylemiyle kanıtlarsa, böylesi,
herkesin güven ve saygısına hak
kazanmış olacaktır.

Devrimcilerin Görevi!

Bu gelişme TİP saflarındaki gerçek sosyalistlere, TİP tabanına, umut bağlamakta direnenlerin ne kadar haklı olduklarını gösterir. Birçok de'ge, Parti kitlesinin özlemine tercüman olarak, Parti içindeki oportünist hizbin devrimci sol kanadı tasfiye etmesi yolunda çabalarının sonucunda, sosyalist eylemin parti dışına kaymış olmasından yakınmış ve Kongre hemen hemen oybirliği ile ihraçların iptali kararını almıştır.

İhraçların iptali kararı nasıl kelimelenendirilmiş olursa olsun, Kongrenin bu konudaki görüşü ve maksadı açıktır. Ve Kongrenin bu açık maksadına aykırı herhangi bir davranış kimseyi aldatmayacak ve böyle davrananların aleyhine bir durum yaratacaktır.

İhraçlar yoluyla Parti içinde devrimci kanadı tasfiye etmenin imkânsız olduğu artık iyice anlaşılmıştır. Kongrenin sürdüğü iki gün içinde TİP Devrimci Grup'unun bildirisini dörtyüzün üstünde partili imzalamıştır. Öyle ki bugün TİP'i yıkıcılarından kurtarmak ve bu biricik sosyalist örgütümüze sosyalist bir kimlik kazandırma mücadelesini vermekte olan devrimci kanat, her zamankinden daha güçlüdür. Kongredeki oylar oranı bu konuda kimseyi yanıltmamalıdır. Önemli olan, seçilen şahıslar değildir, önemli olan bütün elverişsiz şartlara rağmen, Devrimci Grubun ileri sürdüğü taleplere paralel kararlar alınmış olmasıdır.

Hiç şüphe yok ki, Olağanüstü Kongre döneminde TİP'deki devrimci kanat, bir yandan sosyalizmin temel ilkelerine bağnazlıkla bağlı kalırken ve bu konuda en küçük bir tâvize tahammül göstermezken, öte yandan davranışlarında ölçülü ve gerçekçi olmayı bilecektir. Bu, dâvasından em'ın olanların, tarih tekerleğinin kendi dâvaları doğrultusunda döndüğünü iyi bil'ınlerin davranışlarıdır.

Şu anda muhalefette görünsün, görünmesin her doğru tutumu benimseyene şans tanımak bir görev'dir. Bütün iğrençlikleri barındıran bir toplumda, komprador kapitalizmi toplumunda yaşamaktayız. Ve böyle bir toplumda, sosyalizme karşı olan güçlerin meydana getirdiği sınırlamalara rağmen sosyalizm dâvasını yürütmekle yükümlüyüz. Herbirimiz, az veya çok bu toplumun olumsuz izlerini de üzerinde taşımaktadır. Dâvamızı, bu toplumun insanlarıyla yürüteceğiz. Gökten kusursuz sosyalist savaşçıların inmesini beklemeyeceğiz.

Gözlerimizi önümüzdeki hedeften, TİP'i gerçek sosyalist kimliğe kavuşturma görevinden ayırmayalım ve o hedefe ulaşmak için usta devrim stratejist'eri gibi hareket etmesini bilelim.

Kim buna karşı çıkarsa, kim TİP'in eylemini sosyalizmin bilimsel temelinden yoksun bırakmaya, bu örgütü oportünist bir «mebus'uk ortaklığı» derekesine düşürmeye, ve bu amaçla parti içinde sosyalist kardeşlik havasını baltalamaya ve tutucu güçlere göz kırpmaya kalkarsa, böylesine kar-

şı en amansız mücadeleye girişmek görevimizdir.

Kim, sosyalizmin bilimine lâfta sahip çıkıp, uygulamada aynı oportünist sonuç'ara varma demagojisine başvurursa, ona karşı tepkimiz daha da sert olmalıdır.

Kim, keskin devrimci görünüşüne bü-rünerek, sektör çıkışlarla, TİP'in yıkılması gerektiği tezini, işbirlikçilerin isteklerine tıpatıp uygun bir tezi savunma gafletine düşer ve fazla ılımlı bu'duğu iddiasıyla Dev-

rimci Grup Bildirisini, sözde «soldan» eleştirerek imza etmezse, onun davranışı da, objektif olarak, öteki anti-sosyalist davranışlardan farklı sayılmamalıdır.

Ama kim bilim ve Türkiye'nin gerçekleri ışığında TİP'i şartların elverdiği ölçüde, adına layık emekçilerin sosyalist örgütü pâyesine yükseltme işine dört elle sarılırsa ve içtenliğini eylemiyle kanıtlarsa, böylesi, herkesin güven ve saygısına hak kazanmış olacaktır.

AYDINLIK
sosyalist dergi

3. Sayı Çıktı

12695 TİP üyesinin sınıf yapısı

Nâzım Hikmet - Türkiye'de Amele Sınıfı ve Amele Meselesi
Diğer imzalar: Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek, Erdoğan Güçbilmez
Abone: Yıllık 50, Altı Aylık: 25 TL. Adres: PK. 100, Cebeci - ANKARA,
Dağıtım: GE - DA.

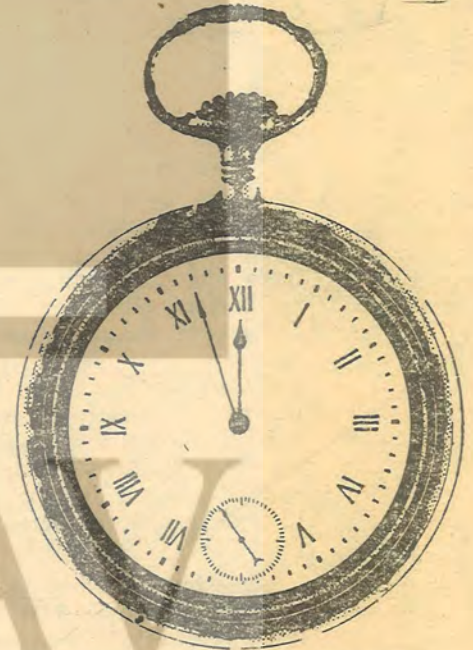
OKURLARA

* PTT ile abone olan okurlarımız posta makbuzlarımızın arkasına açık adreslerini ve hangi sayıdan itibaren abone olduklarını yazmayı lütfen unutmasınlar.

* İkinci yılda eski makbuzlar tamamen hükümsüzdür. Bu makbuzlardan e-llinde olan varsa, bunları gazete adresine göndermelerini önemle rica ederiz.

* Yeni yılda aboneler için 3 parçalı, sair gelirler için 2 parçalı makbuzlar kullanılmaktadır.

* Hazırlanmakta olan Birinci Cilt (ilk 52 sayı) idarehanelerden alanlar için 50.— liradır. Taşradan istenirse posta masrafı aynı şekilde ilâve edilir. Ciltler hazır olduğu zaman hemen ödemeli olarak göndermemizi isteyen okurlarımız şimdiden sıraya girebilirler.

Reklâm, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLÂM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1. kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

Tüzük değişikliği TİP'e ne getirdi?

Yapılan tüzük değişiklikleri, genellikle kişisel yönetimi önlemek Genel Yönetim Kurulunun yetkilerini arttırmak doğrultusundadır.

Böylelikle tabanın, parti yönetiminde sesini daha fazla duyuracağı düşünülmüştür.

Tabii bu kongre sonucu seçilen genel yönetim kurulu, tabanın sesini duyurmaktan uzaktır.

Tüzük değişikliği konusunda kongre ne getirdi? Maddede yapılan değişiklikleri inceliyerek bu soruyu cevaplamaya çalışalım:

Partinin karakteri ile ilgili 2. maddede yapılan en önemli ek, onun «bağımsız, demokratik, sosyalist» bir parti olduğunun açıkça belirtilmesi oldu. Komisyonun teklifinde «bağımsız, demokratik» sözcükleri yoktur. Tarık Ziya Ekinci'nin önerisi üzerine ek'endi. Bağımsız ve demokratik olmaya şüphesiz kimsenin itirazı olmaz; fakat sosyalist sözcüğünün başına bağımsız, demokratik sıfatlarının kullanılması gereksizliği yanında, bir de değişiklik önergesi verenin kişiliği, ister istemez, böyle bir ekle, «sosyalist» sözcüğünün Türkiye sosyalistine karşı taşıyacağı sorumsuzluktan kurtulmak isteyip istenmediğini akla getiriyordu. Eğer böyleyse, partinin içine düşürüldüğü durum karşısında, partili - partisiz sosyalistlerin takındığı tavır, bu gayretin boşuna olduğunu göstermeye yeter.

7. maddede yapılan değişiklik ise parti içi demokrasisi ile ilgiliydi. Eski tüzükteki, «parti meselelerini en geniş hürriyet ile parti organları içinde tartışır» kısmı, «parti organları ve parti organlarının tertipleyeceği parti içi toplantılarda tartışır» şeklinde genişletilmiştir. Bu, kuşkusuz, çok olumlu bir değişikliktir. Şöyle bir soru akla gelebilir. Eski tüzükteki madde, parti organları içinde hür tartışmayı sağlayamamıştır; yenisinin bunu sağlayacağı nereden bellidir? Bu kuşku gereksizdir. İleride de değineceğimiz gibi, parti örgütü öyle bir aşamaya ulaşmıştır ki, artık geriye dönüş, olanaksızdır. Genel Merkez ve onun yıpranmaz Genel Başkanı Aybar, karşısında ağzı kilitli bir «taban» bulamaz artık.

15 ve 18. maddelerde yapılan değişiklikler Merkez Yürütme Kurulu'nun, Genel Yönetim Kurulu tarafından denetlenmesi ile ilgiliydi. Kongre Merkez Yürütme Kurulu'nun ve Genel Sekreterlerin seçilmesi ve değiştirilmesi için salt çoğunluğun yeterli olduğuna karar verdi. Eski tüzükte bu iş için gereken çoğunluk 2/3 idi ve pratikte, Merkez Yürütme Kurulunun düşürülmesi o'nağı yoktu.

34. maddeye ise, Genel Başkanın yetkilerini kısıtlayan şöyle bir ek yapıldı: «Parti Genel Başkanı, yeni konular getirilmesi gerektiğinde konuyu önce Genel Yönetim Kuruluna götürecektir.»

İhraçlarla ilgili 46. maddeye, şöyle bir geçici madde eklendi:

«Tüzüğün 43/b, c, e, bentleri saklı kalmak üzere, bir sene müddetle, ihraç edilen üyeler müracaat edip kayıtlarını yenileyebilirler; bunlar yeni üye gibi işlem görürler.»

Merakla beklenmekte olan bu maddenin görüşülmesi ilgi çekici oldu ve geceyarısından sonra 2.00 ye kadar sürdü. Komisyonun ilk teklifi; Partiden ihraç edildikten sonra, parti aleyhine faaliyet göstermeyenlerin, i'çelerine başvurarak yeniden kayıtlarını yaptırabilecekleri» şeklindeydi. Gayet elâstiki şekilde hazırlanmış ve her türlü yoruma uygun bu madde aleyhine söz alan Şakir Keçeli (Yozgat) açıkça şu soruyu sordu: İhraç edilen arkadaşlarımızı tekrar aramıza almak istiyor muyuz, istemiyor muyuz? İstiyorsak ona göre değişiklik teklifi getirelim, dedi. Saha sonra konuşan Ali Karcı, (Adana milletvekili) ise çok olumlu bir konuşma yaptı. Karcı, 43. maddenin b, c, e fıkralarına girenlerin uygulama dışında bırakılmalarına katıldığını (Başka parti adayları için çalışanlar, partiyi özel çıkarlara âlet edenler, parti parasını çalanlar), fakat «Parti aleyhinde faaliyet gösterenler» deyiminin her anlama gelebilecek bir söz olduğunu, buna katılmadığını söyledi. «Partimizin birçok yöneticisi kendi a'eyhlerine konuşmayı, parti aleyhinde konuşmak kabul etmektedirler» diye devam etti. Daha sonra, Genel Başkanın, Haysiyet Divanları için «Haysiyet Divanları, hukukî değil, politik organlardır. Bu bakımdan, benim imzama gelen ihraç talepleri, hiç savsaklanmadan neticelendirilmelidir» dediğini belirten Karcı, bu hava içinde, sosyalist dâvaya bağlı birçok partinin ihraç edildiklerini açıklamış ve haksız ihraç edilen bu arkadaşlarımızın partiye dönme'eri, yöneticilerin keyfine bırakılmamalıdır diyerek bir değişiklik önergesi verdi. Bu önergede «Sosyalizm aleyhine yazılı beyanda bulunmamış olan eski üyelerin, müracaatları halinde, hiçbir kurum kararına bağlı olmaksızın kayıtlarının yapılması» isteniyordu.

Soyut olarak, ihraç edilmiş üyelerin hiç bir kurul kararına bağlı olmaksızın geriye alınması anlamsız görülebilir. Fakat bilmektir ki, Partiye hâkim olan «ceberrut» kliğin baskısıyla yüzlerce parti'li haksız olarak ihraç edilmişlerdir ve Parti, suyu çekilmiş nehre dönmüştür. Kongrede konuşan, hemen bütün hatipler, sosyalist hareketin mihrakının Parti dışına kaydığını, tüm sosyalistlerin parti çatısı altında birleşmesi gerektiğini savunmuşlardır. Zaman göstermiştir ki birçok ilde en militan en fev-dakâr üyelerin, hizıpcıydı, bö'ücüydü, şucuydu, bucuydu diye ihraç edilmesi, iddia e-

dildiği gibi partiye güç kazandırmak şöyle dursun, partinin hayatiyetinden çok şey kaybettirmiştir.

İhraçlar konusunun kongreye gelmesi, ve bu kadar taraftar bulması bunun açık delilidir.

Tüzük Komisyonu Ali Karcı'nın teklifini benimsemedi ve 46. madde yukarıda bildirdiğimiz şekilde kabul edildi. Komisyon sözcüsünün, «ancak bu şekilde halledilebilir» demesi, bizce komisyonun etki altında kaldığının açık delilidir. Sonradan, başka türlü bir değişiklik yapılmasına Siyasî Partiler Kanununun engel o'duğu gerekçesi ağızlarında dolaşırdı. Oysa böyle bir engel söz konusu değildir. Siyasî Partiler Kanununun 56 ncı maddesinin 3 üncü fıkrası:

«Disiplin organlarınca verilecek cezaların hangi parti organı tarafından ve ne şekilde affedileceğini siyasî partilerin tüzük'eri gösterir.»

Şu halde, söz konusu olan İşçi Partisi tüzüğünün de af şeklini belirten bir değişiklik yapmaktadır ve bunda Siyasî Partiler Kanununa engel hiçbir şey yoktur. Komisyon sözcüsü Turgut Kazan, Komisyon kararını açıklarken, Ali Karcı'nın kaygılarına değinerek, «Biz, Komisyon olarak, Parti organlarının, Genel Kongrede beliren hava doğrultusunda, uygu'amada bulunacağına inanıyoruz; kongremizde beliren hava, Parti dışındaki arkadaşlarımızın da aramıza gelmesiyle, sosyalist hareketin bütünlüğe kavuşması yönündedir» demiştir. Gönül ister ki öyle olsun! Fakat kongrenin kabule hazır olduğu Karcı önergesinin değiştirilmesi için bunca ısrar, gönülün istediğinin akla pek de uygun o'madığını gösteriyor. Bu konuda yanılmış olmayı gerçekten isteriz.

Görüldüğü gibi, yapılan tüzük değişiklikleri, genellikle kişisel yönetimi önlemek, Genel Yönetim Kurulu'nun yetkilerini arttırmak doğrultusundadır. Böylelikle tabanın, parti yönetiminde sesini daha fazla duyuracağı düşünülmüştür. Tabii bu kongre sonucu seçilen Genel Yönetim Kurulu, tabanın sesini duyurmaktan uzaktır. Ancak, bundan sonraki eylem için, bu kararların ileri bir adım olduğunu kabul etmek gerekir. Fakat unutulmamalıdır ki, parti dışına itilmiş olan gerçek devrimcileri sinesine almadan, sosyalist hareketin bütünlüğünü ve etkinliğini sağlamak hayaldir.

olaylar

Öğretmenlere baskı devam ediyor

Seçimlerin yaklaşmasına paralel olarak, öğretmen kıyımı yeniden şiddetlenmiştir. Kasım ayı içinde, Kütahya TÖS Başkanı Erdoğan Yılmaz, Burdur TÖS Sekreteri Korkmaz Yıldırım ve Çanakkale TÖS üyesi H. Hüsnü Başaran, yerlerinden edilerek başka görevlere savrulmuşlardır.

Bu arada, TÖDMF İkinci Başkanı Osman Nuri Koçtürk de Üniversitedeki gerici çevrelerin sürekli baskısıyla karşılaşmıştır. Koçtürk'e yapılan baskıyla ilgili olarak bir bildiri yayınlayan Türkiye Öğretmen'er Sendikası, konuyu şu şekilde ortaya koymuştur:

«Pek çok üyemize, şube ve Genel Merkez yöneticimize Bakanlığın revâ gördüğü baskılar yanında, Üniversitenin de baskı yoluna girmiş olmasını esefle karşılıyoruz. (.....) TÖS Genel Merkezi, Millî Eğitim Bakanlığının güdümünde olmayan muhtar üniversite

acaba kendisine yakışan tavrı takınabilecek mi diye sabırla bek'edi. Fakat gördü ki, her yanıyla çatırdayan bir düzende, Üniversitenin de Bakanlıktan farkı yok.»

TÖS'ün bu haklı çıkışına şu gerçeği eklemek zorunluğu vardır:

Türk aydınının devrimci çabasını Anadolu'da yaygın bir şekilde temsil eden öğretmenler, egemen sınıfların işlettiği bir mekanizmanın yarattığı baskılar karşısında gün geçtikçe bilenmektedir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın...

İsrail komandolarının baskını

İsrail komandolarının Beyrut hava alanına yaptığı saldırı üzerine gazetecilerin sorularına Demirel'in verdiği cevap: «Dünyanın polisi biz miyiz?» Dünyanın jandarması rolünü Demirel'in «sebeb-i forsu» Amerikan emperyalizmi benimsediğine göre «Dünyanın polisi» rolünü Demirel'e bırakmazlar elbette. Bu cevap üzerine gazeteciler gece bekçisi

Ocaktaki infilâkın nedeni bile bilinmez. Bundan böyle suçlu da yoktur ortada. Olay üzerine ciddi olarak eğilen bir siyasi kurul, gayri siyasi bir örgüt de yoktur ortada.

rolünü hatırlatsalardı Demirel bir hayli müşkül durumda kalmaz mıydı dersiniz.

Kozlu'da çöken ocak

Ereğli Kömür İşletmesinin Kozlu Üretim bölgesindeki Uzun Mehmet Ocağında 5 işçimiz daha, Kâzım Doğanç, Hüseyin Baş, Cemal Turgut, İbrahim Doruk, Hamdi Ayan siz'ere ömür. Cesetleri bile yok ortada. Yaralılarından ikisi de ümitsiz gibi. Ocaktaki infilâkın nedeni bile bilinmez. Bundan böyle suçlu da yoktur ortada. Olay üzerine ciddi olarak eğilen bir siyasi kurul, gayri siyasi bir örgüt de yoktur ortada. Bu olaydan yegâne sorumlu olan, boğaz tokluğuna, yerin yedi kat a'nın teri satmayı meslek edinenlerdir.

Katillerin saptanması, cezalandırılması yolunda sosyalistleri eyleme çağırıyoruz, acı-makla yakınmak suçta iştirakî, kanımızca.

Süleyman Ege beraat etti

Çin liderlerinden Lin Piao'nun «Yaşasın Halk Savaşının Zaferi» adlı eserini yayınlayan Süleyman Ege, komünizm propagandası iddiasıyla yargılandığı davada oybirliğiyle beraat etmiştir. Kitabı inceleyen bilirkişi, İstanbul Üniversitesinden Prof. Dr. İlhan Akın, bu kitapta Süleyman Ege'nin komünizm propagandası yaptığını ileri sürmüş, dava da bu rapora dayanılarak açılmıştı. Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşmada, 16 sayfa tutan son savunmasını yapan Ege ve avukatı Halit Çelenk, bilirkişi Prof. İlhan Akın'ın raporunu «iyiniyetten yoksun, önyargılı, bilim dışı ve hukuk dışı bir belge» olarak nitelemişler ve savcının iddiasını reddetmişlerdir. Mahkeme kurulu, savunmaları dinledikten sonra, Ege hakkında oybirliğiyle beraat kararı vermiştir.

Şadi Alkılıç'ın mahkûmiyeti protesto ediliyor

Şadi Alkılıç'ın mahkûmiyeti yurt dışında da büyük yankılar uyandırmıştır. Bu arada Berlin Türk Toplumcular Ocağı Genel Kurulu aşağıdaki bildiriye yayınlayarak durumu protesto etmişlerdir:

«14.12.1968 tarihinde toplanmış olan TTO III. Genel Kurulu, her türlü hukuk anlayışını hiçe sayan hakim sınıfların toplumcu yazar Şadi ALKILIÇ'ı en tabii haklarından mahrum etmesini şiddetle protesto eder.

Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesi emperyalizme ortak hakim sınıfın bu çeşit terörcü davranışlarına kaynak olmakta, Anayasamızın 20. maddesinde saptanmış, bir insanın en tabii hakkı olan, fikirlerini açıklaması hürriyetini temelinden yok etmek istemektedir. Bu yurdumuzdaki bütün ilerici güçleri, hangi sınıf ve zümreden olurlarsa olsunlar, ilercileri oldukları ölçüde tehdit etmektedir.»

anadolu yayınları

Tony Cliff

ROSA LUXEMBURG

(Yeni çıktı)

Çeviren: Yurdakul Fincancı, 6 TL.

Henri Lefebvre

V. İ. LENİN

(Hayatı ve Eserleri)

Çeviren: M. Rasih Nuri İleri, 15 TL.

- HÜR DÜNYANIN DİKTATÖRLÜĞÜ: B. Nirumand - Arif Gelen. TL. 10.—
- KARL MARX: HAYATI VE ESERLERİ: H. Lefebvre - M. Reşat Baraner. Cilt I. TL. 12.50. Cilt II. 6.—
- FELSEFE VE SİYASET: Lucien Seve - Müntekim Öçmen. 7.50.—
- İLK ÇAĞ MATERYALİZMİ: Georges Cogniot - Sevim Belli. 10.—
- J. P. SARTRE, KÜBAYI ANLATIYOR: Sartre - Şahin Alpay. 12.50
- İNSANLAR ARASINDAKİ EŞİTSİZLİĞİN KAYNAĞI: J. J. Rousseau - Erdoğan Başar. 10.—
- 1848 DEVRİMİ: Gaston Martin - Sevim Belli. 7.50
- EKONOMİ POLİTİK NEDİR?: A. Barjonet - Erdoğan Başar 5.—
- GENEL DAĞITIM: Kemal Karatekin, Ankara Cad. 53, İstanbul
- ANKARA DAĞITIMI: Aydın Kitabevi, Kocabeyoğlu Pasajı, Yenisehir - Ankara.
- Anadolu Yayınları: P.K. 288, Bakanlıklar - Ankara.

Ekonomik sosyal çöküntüye ve devrimci güçlerin muhalefetine karşı zindanla karşı çıkmaya çalışmak yakın tarihten ders almamak demektir. İktidar bu derse lâyık olduğunu ısrarlı karşı devrimci tutumuyla ispat etme yolundadır.

olaylar

İktidarın terör tasarıları

Dört milyonluk bütçe açığına, pahalılığa, işsizliğe, üniversite reformuna ve sayısız toplum sorunlarına çözüm getiremeyen AP. iktidarı çıkar yolu ceza kanunlarını ağırlaştırma arıyor. Hükümetçe seçimlere kadar çıkartılması kararlaştırılan 22 kanun tasarısının hepsi bu yöndedir ve sırada beklemektedir.

TC. Kanununun 141. ve 142. maddelerini da ha da ağırlaştırma gayesini güden «Temel Hürriyetler Kanununun Tasarısı», yeniden ortaya çıkarılarak Bakanlar Kurulunda kabul edilmiştir. Bu tasarının yakında meclise getirileceği Adalet Bakanı Hasan DİNÇER tarafından açıklanmış bulunuyor. Aynı tasarı gerçekte DP devrinin övülmesine imkân vermek üzere Tedbirler Kanununun iptâl edilmesini de öngörmektedir.

DP'lilere siyasi haklarının geri verilmesi kararını alan iktidarın Millî Eğitim Bakanı, okul kitaplarından 27 Mayıs'la ilgili kısımların çıkartılması için teşebbüse geçildiğini gezenlerde açıklamıştı. Beş tabii senatörün dokunuşmazlığının kaldırılması kararının bu sıralarda alınması da aynı karşı devrimci doğrultuda bir çabadır.

Ayrı bir kanun tasarısı ile TC. Kanunu'nun bazı maddeleri değiştirilerek basın için yeni tedbirler düşünülmektedir. Temsil niteliği olan kimselere yayın yolu ile hakaret hal'lerinde şikâyete bağlı kalmadan Savcılar kendiliklerinden tâkibata geçebilecektir. Hâlen yürürlükte olan mevzuatta ise cumhurbaşkanı dışındaki kişilerde «şikâyet» esas tutulmuştur.

Öte yandan aynı tasarıda, üniversite reformu konusunda iktidara düşen görevlerden hiçbirisine yanaşmayan Demirel iktidarı, gençliğin güçlü direnmesini kırabilmek amacıyla «işgal» fiili için ağır cezalar getirme yolunu seçmiş bulunuyor.

Ceza Kanununa ek tasarısı ile «vazife görülen yerlerin müccerret işgali ve bu suretle memurun vazife görmesinin engellenmesi» yeni ve başlıbaşına bir suç olarak 6 aydan 5 yıla kadar cezalandırılmaktadır. Son olaylar da işgal kalktığı halde İstanbul Üniversitesinin gereksiz yere kapalı tutulmasında, Demirel'e Egele ortaklığının işgal olayını bu tasarıya gerekçe olarak kullanma gayretleri gözden kaçmamıştır.

AP'li'ler parlâmentoda da muhalefeti kısıtlayacak tertipler peşindedir. 13 Aralıkta Ana yasa Komisyonu toplantısında bazı muhalefet partileri komisyon üyeleri atlatılmış, meclis içtüzük teklifi'nin 89 maddesi AP ve GP'li üyelerin yaptığı kaçak bir toplantıda a'elacele kabul edilmiştir. Teklife göre meclis gündemini tanzim edecek ve birçok yetkilerle donatılacak olan Temsilciler Kurulu'nun da siyasi partilerin grup temsilcilerinin grup üyesi sayısı kadar oyu olacaktır. CHP'li üyeler bu durumu bir anonim şirketin genel kuruluna benzeterek anayasaya aykırılığına işaret etmişlerdir. Aynı İçtüzük Teklifi ile

milletvekillerinin gündem dışı konuşmaları kaldırılmakta, sözlü sorular gerektiğinde yazılı hâle çevrilebilmekte, görüşmeler kısıtlanmaktadır. Basın mensuplarının meclise giriş kartlarının iptâli için bir takım usulsüz yetkiler yaratılmaktadır.

Bu kadar yaygın bir terör tedbirleri hazırlığı sadece bir seçim hazırlığı olarak değerlendirilemez. İktidar tepeyi aştığının ve inişe başladığının farkındadır. İşbirlikçi sermaye, feodal ağa ve emperyalizm ile ortaklığa dayanan Demirel iktidarı Türkiye ekonomisini bir çıkmaza sürüklemiştir. Ekonomik sosyal çöküntüye ve devrimci güçlerin muhalefetine karşı zindanla karşı çıkmaya çalışmak yakın tarihten ders almamak demektir. İktidar, bu derse lâyık olduğunu ısrarlı karşı devrimci tutumuyla ispat etme yolundadır.

Ersen Olgaç ve Bora Gözen hakkında "Bolşevik rejimini TİP'e empoze etmek," ten kovuşturma açıldı

Dergimizin 49. sayısında Ersen Olgaç tarafından yazılan «TİP Tabanından Gelen Ses: Oportünizme Dur Diyelim!» başlıklı yazı hakkında kovuşturma açılmıştır. Savcılığın Bora Gözen ve yazarımız E. Olgaç'a isnat ettiği suç, «Boşevik rejimini Türkiye İşçi Partisine empoze etmek» tir.

Vahap Erdoğan tevkif edildi

Millî bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde üzerlerine düşen görevi yerine getirmek için bir grup sosyalist tarafından çıkarılan AYDINLIK dergisinin yazı işleri müdürü Vahap ERDOĞDU tutuklanmıştır.

Ankara 4. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilen tutuklama kararı AYDINLIK dergisinin 1. sayısında yayınlanan 4 ayrı yazı dolayısıyla. Bunlar: Dünya, Türkiye ve Devrimci Mücadele; Lenin'in Gençlik üzerine Yazıları; Çekoslovakya'da Sosyalizm ve Karşı Devrim; Ho Şi Minh'in Türkiyede İşçi Hareketleri adlı yazılarıdır.

Sabah saat 6 da evinden alınan Vahap ERDOĞDU'nun Emniyet 1. şubede mahkeme kararı olmaksızın Anayasa çiğnenerek üstü aranmak istenmiştir.

Polisin tahkikat sırasında devamlı olarak üst makamlara bilgi ulaştırması dikkati çekmiş, bu arada üzerinde «Faruk Sükan'a Özel» yazılı ve Vahap ERDOĞDU'yla ilgili olduğu sanılan bir dosyanın İç İşleri Bakanlığına yollandığı tesbit edilmiştir.

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI

Alınganlık

Orhon Seyfi bey, Senatoda bir profesörün okuduğu dizeyi şöyle yorumluyor: «Kış soğuğu ile uyumuş, güneş görüp uyanmaması istenen yılan biziz.» Üstadın ki yersiz a'ınganlık! Lep demeden leblebiyi anlayanlara kim kalkar da, uyusuk diyebilir?

Bir tel yazısı

Yeni Köyişleri Bakanı ilk demecini verdi: «Halka verdiğimiz sözü mutlaka yerine getireceğiz.» «Sayın bakan! Üç yıldır bekledik, bir şey çıkmadı. Şurda kala kala bir senecik ka'dı. Gene siz bilirsiniz. İyi geceler!»

Bir bilmece

Kendisine bilmece sorulup da bilemeyen Karadenizlinin, İstanbulluları şaşırta mak için düzenlediği bilmece geldi ak-

rıfat ilgaz

İmıza: Onu ters yüz ederek sorabiliriz eşe dosta:

«Sarıdur, bağlıdur, siritur!»
İlk akla gelen cevap:
«Kanarya...» dir.
«Pilemedun!»
«Saka!»
«Pilemedun!»
«Nedir sen söyle!»
Karadenizli bir Aybar çokbilmişliği ile cevap verir:
«Sosyalizm!»
«İyi ama sosyalizm sarı olur mu hiç?»
«Poyadım on!»
«Neden bağı olsun sosyalizm?»
«Sola sola kaçmasın diye bağladım on!»
«Peki ama, neden sırıtsın?»
Karadenizli verir bu sorunun da cevabını:
«Biraz da yalan kattım ona!»

Olağanüstü Kongre...

Kongreyi dikkatle izleyen TÜRK SOLU ekibi bir şeyi iyi teşhis etti.

TİP tabanında bir kıpırdanış vardı. Ve bu kıpırdanış şu veya bu kişinin peşinde de görünse, eninde sonunda kişiliğini bulacak, ve sosyalist harekete el koyacaktı.

TİP Olağanüstü Kongresi, Üçüncü Büyük Kongreden tam 45 gün sonra, geniş bir sansasyon havasının geliştirdiği gergin bir ortamda 28 ve 29 Aralık günleri, Ankara'daki küçük bir düğün salonunda yapıldı. Üçüncü Büyük Kongreden önce «beşler hareketi» olarak nitelendirilen muhalefetin geçen kongrede başarı elde edememesinden sonra, Çetin Altan'ın vurucu yazılarıyla ister istemez ilginç bir safhaya döken «Arenci muhalefet»in Aybar tarafından bir türlü anlaşılmayan hırçın tutumu, okun yaydan çıktığını ortaya koymuştu. Yaydan çıkan bu ok, gündelik gazetelerde de lâıyıkıyla yankısını buluyor, bununla da kalmıyarak, yıllardan beri muhalefet özlemini biriktiren parti örgütüne kolayca sıçırıyor, biricik sosyalist örgütümüz toz dumana boğuluyordu. Herhalde, bu toz dumandan en çok rahatsızlanan, şimdiyedek üzerine toz kondurulmamaya alışmış olan Aybar oluyordu.

Arenci muhalefet, üçüncü kongredeki az farklı yenilgiden kuvvet alarak, bu kez Aybar'ı ve onun doğulu ve sendikacı dayanaklarını devireceğini umuyordu. Bu amaçla kollar sıvanmış ve bir olağanüstü kongrenin hazırlıkları yürütülmüştü. İşgaller, demeçler, manşetler ve türlü nâmeler arasında gelişen bu hazırlıklar, hep «Aybar'ın partiyi bölücü ve sosyalizmden saptırıcı davranışlarını» hedef tutuyordu.

Aybar ve ekibi ise, sessiz gözükmeyi tercih ediyor, yıllardan beri bütün sorumluluğa katılan yedi yıllık ülkü arkadaşlarının şu son iki aydan beri yürüttüğü «akıllı al-maz» muhalefetin mağdur ve mazlum insanlar üzerindeki görünüşünü sükûnetle ifade etmeye çalışıyordu. Ve bu «mağdur» durumunu Aybar olağanüstü kongrede kul-

lanmasını bildi: Son bir buçuk ay içersinde gazetecilerin ısrarlı isteklerine rağmen inat'a demec vermekten çekindiğini, parti-içi anlaşmazlığın dışarıya sızmasına meydan vermemek için elden geldiğince çaba gösterdiğini ve dolayısıyla kesinlikle bölücü davranmadığını söyledi.

ANT Dergisinin reklâmını yaptığı «tabanın sesi» çağrıcıları ise, yayınladıkları çağrıda Aybar'a karşı bir tutum içinde gözükmüyor ve Arenci muhalefetin parti yönetimini e'e geçirmesiyle meselenin çözümlenemeyeceğini bulanık bir ifadeyle anlatmaya çalışıyordu. Bu «Üçüncü yol» cuların istekleri, tüzükte yapılmasını öngördükleri bazı değişikliklerde birleşiyordu ve bunlar, o'lağanüstü kongreye tüzük değişikliği konusunda hazırlıklı gelmiş bulunuyordu. Ne var ki, Üçüncü Yol'cular, yayınladıkları bildiriye oldukça ters düşen bir tutumla, Arenci muhalefetin gelişmesi ve İstanbul'daki işgallerin etkisi karşısında sonradan Arenci muhalefete katılmakta sakinca görmediler ve kendi'lerinden hiçbiri aday olmadı.

Kongre sabahı Dilşat düğün salonunun önü, oldukça kalabalıktı. Partililer kongreyi izlemek istiyor ama, buna, yalnızca genel merkezin kart dağıttığı üyeler imkân bulabiliyordu. Sa'lon hıncahınc dolmuştu. Yapılan yoklama kongreye 227 delegenin katıldığını gösteriyordu. İlk gürültü Aybar'ın açış konuşmasını başkanlık divanının seçiminden önce yapıp yapmaması üzerine çıktı. Bu tartışma, Aybar'ın partideki dokunulmazlığının kalktığını kesinlikle gösteriyordu. Kongre süresince bu konuda daha bir çok örnekler verilecek ve Aybar, TİP üyelerinin, kendisini şiddetle eleştir-diklerini görecekti. Tartışma Aybar'ın pu-

an toplanan bir demagojisiyle kısa kesildi. Aybar «Kongrenin açılmadan elektriklenme sini istemiyorum» diyor ve ilâve ediyordu: «İtiraz edenlerin sayısını nazara almadan bu itiraza riâyet ediyorum, telâş etmeyin»

Ve başkanlık divanı seçimlerine geçildi. Aybarcılar Av. Rauf Çapan'ı Arençiler Ne-jat Elder'i, Devrimci Grup ise Yozgat delegesi Şakir Keçeliyi aday göstermişlerdi.

İlk oylamada Rauf Çapan 105 Nejat Elder 104, Şakir Keçeli ise 5 oy aldılar. İlk oylama Aybar ve Aren arasında belir-i bir dengenin varlığını göstermişti. Ve bu dengenin bozulmasında devrimci grubun oylarının önemli rol oynayacağı anlaşılıyordu.

Aradaki farkın az oluşu, Aren taraftarlarının oylamaya itiraz etmeleri sonucunu doğurdu. Arençiler yeniden oylama istiyor, sayımın yanlış yapıldığını ileri sürüyorlardı. Aybar bu fırsatı iyi değerlendirecek ve geçmişteki deneylerine dayanarak oylamanın isim isim yapılmasını istiyecekti. Bu oylama 120-95 Aybar lehine sonuçlanıverdi. Bu defa bazı delegeler kongre başında a-çıkça taraf tuttuklarını belirtmekten kaçınmışlar ve 15 delege çekimser kaldığını ilân etmişti. Devrimci grup adayı Şakir Ke-çe'i ise kararlı oylarını tekrar aldı.

Oylama sonuna kadar takallüs etmiş bir çehreyle divana bakan Aybar'ın yüzü gevşiyor ve Rıza Kuas keyifle bir sigara yakı-yordu. Başkan, gündem üzerinde yapılan tartışmalardan sonra, Aybar'ı açış konuş-masına davet etti.

3 saat 15 dakika süren konuşmasında Ay-bar bilimsel sosyalizmden sapma örnekleri-ni bol bol verdi, fakat bu arada kendisi-ne muhalefet edenlerin de muha'efet ne-denleri üzerine belgelere dayanan entere-san görüşler ileri sürdü.

Aybar senelerdir inkâr ettiği bir gerçeği bu kongrede nedense kabullenmek zorunlu-luğunu duymuş ve TİP'in, Türkiye'deki 58 yıllık örgütlü siyasî geçmişi o'an sol hare-ketin son halkası olduğunu belirtmiştir.

Daha sonra anlaşmazlığın seyri üzerinde duracağını belirterek sövle demiştir: «İhti-lâf benim son zamanlarda yaptığım konuş-malarda hürriyetçi, güler yüzlü, b'ize özgü sosyalizm terimlerini kulanmamdan çık-mış görünüyor. Gerçekten son zamanlarda, özellikle Çek olayları patlak verdikten son-ra, Türkiye'de kurulacak sosyalizmin de-mokrat'k mahiyeti üzerinde durmayı ge-rekli gördüm.

Henüz aydınlanmamış ülkelerde hakim çevreler, sosyalizmi ha'ka kötü göstermek için gayret sarfeder. Dünyada bir süreden beri Doğu ile Batı arasında görülen yumu-şama memleketimizde sosyalizmi kötüleyen havayı kısmen yumuşatmıştı. TİP'e saldırı-lıyordu ama biz'm gayretlerimiz sonucu, daha anlayışla karşılanıyorduk. Ne var ki ABD'nin politikasını Orta-Doğu'ya aktar-ması, bunun takiben SSCB nin Çekoslovak yayı isga'i karşısında, SSCB ve sosyalizm aleyhine bir akım doğmuştur.

«Biz Çekoslovakya işgalini açıkça suç'a-dık» demiş ve bunun program gereği oldu-

Kimler Seçildi?

Olağanüstü kongrede seçimlere Pazartesiye bağlayan gece saat 01'den sonra geçilmiş ve sayım sabaha kadar devam etmiştir. Alınan sonuçlar şöyledir:

Aybar listesinden işçi kesimi:

Rıza Kuas, Şaban Yıldız, Mehmet Yılmaz, Şinasi Kaya, Mehdi Zana, İlyas Başyılmaz, Kemal Aksoy, Tahsin Avcı, Zülfi-kâr Tığrek, Ali Erol, Rahmi Eşsizhan, İbrahim Çetkin, Abbas Uğurlu, Fevzi Kavuk, Yaşar Saygıner.

İşçi olmayan kesim:

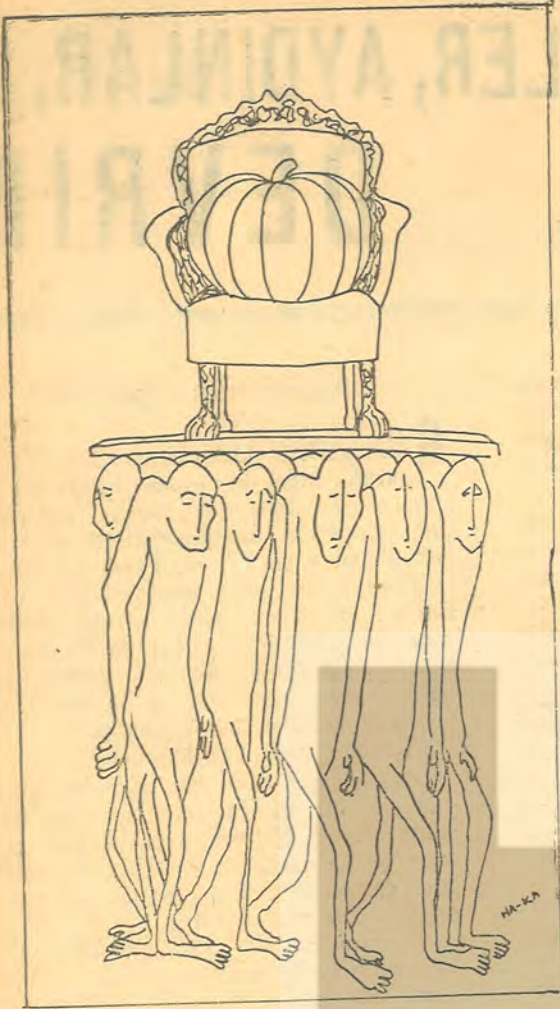
Rauf Çapan, Mehmet Ali Aybar, Suat Aksoy, Atilla Aşut, Kemal Burkay, Samim Kocagöz, Orhan Çubukçu, Yaşar Kemal, Nazife Cemg'i, Naci Kutlay, Mehmet Ali Aslan, Yahya Kanbolat, Ayata Beğensel, Saip Atay, Tarık Ziya Ekinci.

Aren listesinden işçi kesimi:

Şaban Erik, Necip Akan, Naci Eren, Hüsamettin Güven, Bekir Yenigün, Osman Sakalsız.

İşçi olmayan kesim:

Güney Dinç, Hayrettin Abacı, Nihat Sargın, Behice Boran, Sadun Aren.

YAZISIZ

ğunu iddia etmiştir. Daha sonra hürriyetçi sosyalizm üzerine açıklamalara girişmiş; «sosyalizmin somut insanı mutlu kılma meselesi ötedenberi beni ilgilendirmiştir. Sosyalizm yalnız bir ekonomik doktrin değil, emekçi halkın siyasî organizasyonudur. Ve sınıflar ortadan kalkacağından tüm insanlığı kapsayan bir rejim olması icabeder. 1945 senesinde kişi ile sosyalist düzen arasındaki münasebetlere eğilmiş, kişinin mutluluğa erişmesi için demokratik kurumların kalması ve giderek sosyalist bir öz kazanması gerektiğini an'arıştım.

Bundan, sosyalizmin ferdi hedef alan bir sosyalizm olması gerektiği ortaya çıkar. Bizim sosyalizmimiz fertçi bir sosyalizm olacaktır» demiştir.

Aybar daha sonra 5'li önergeden bu yana geçen olayları sıralamış, kendine göre tefsirler yaparak Aren ekibinin kendisine komplo hazırladığını, ihtilafın teorik değil, parti yönetimine eî koymak için çıkarıldığını söylemiştir.

Aybar Aren'in kendisi hakkında 3. büyük kongrede yaptığı konuşmaya değinerek, sayın Aren sosyal bilimlerin kesinliği hakkında şüphe izhar ettiğimi söyledi ve bunu aleyhimde bir delil olarak kullanmak istedi. Oysa sosyal bilimlerin kesin olmadığı üzerindeki fikrim izhar değil bir kanaattir. Şüphe etmiyorum. Katıyikle söylüyorum. Sosyal bilimlerin kesin olmadığını, olamayacağını orta okuldaki çocuk bile bilir» demiştir. Aybar bu sözleriyle bir yandan sosyal bilimlerin matematik, fizik bilimleri gibi kesin o'madıklarını ima ettiği imajını yaratırken, diğer yandan tarihî determinizmin doğruluğu ve geçerliliği üzerine en ufak îlaf etmiyordu. Aybar bütün konuşması boyunca sosyalist felsefesi böyle tek taraflı eleştirecek ve bunun adı bilimsel kritik olacaktı.

Aybar daha sonra millî demokratik dev-

rim amaçlarını benimseyen parti programı için sosyalist bir programdır demiş, kendisine bilimsel sosyalizm adına muhalefet ettiklerini belirten Aren ve Boran da bu «bilimsel» görüşe hararetle katılmışlardır. Oysa besbellidir ki TİP programı, Türkiye'nin bugünkü şartlarında sosyalist bir partinin programı olabilir, ama sosyalist bir program olduğu şüphesiz iddia edilemez. Zira bu, sosyalizmin ilkelerinin bilinmesi anlamına, ya da revizyonist görüşlerin kurnazca empozesi anlamına gelir.

Aybar bu arada alt yapı üst yapı meselelerine de değinmiş «sosyalizmde üst yapı müesseselerinin önemi gittikçe ortaya çıkmaktadır. Üst yapı müesseseleri ağır basmaya başlarsa, bağımsızlık kazanıp alt yapıyı ve sosyalizme geçişi etkiler» demiştir. Aybar bu sözleriyle alt ve üst yapı arasındaki karşılıklı etki olgusuna sığınarak materyalist felsefeye karşı çıkmaktaydı.

Daha sonra halkı bilinçlendirme konusuna değinen Aybar, bilinçlenmenin iki safhadan geçtiğini, politik bilinçlenmenin çelişkilerin keskinleşmesi sonucunda kendiliğinden gerçekleşeceğini söylemiştir.

Böylece militanlardan kurulu, disiplinli ve etkin bir parti yerine bir kitle partisini önermektedir. Bu konuda Sovyetler Birliği örneğine değinerek, «Çarlık Rusya'sında işçi sınıfı, nüfusun pek küçük bir kısmını meydana getiriyordu ve bilinçlenme imkânlarından yoksundu. Bu şartlar altında işçi sınıfının kendiliğinden bilinçlenmeyeceğini gözönünde bulunduran Lenin, profesyonel devrimcilerden kurulu bir parti tarafından bilinçlendirilmesi gerektiğini, onun için ortaya attı» demiştir.

Konuşmasının sonuna doğru üçüncü yolların çağrısına değinerek esas itibarıyla bunu bir iyi niyet gösterisi olarak kabul ediyorum demiştir.

Aybar bütün konuşması boyunca sesini, jestlerini ve mimiklerini, delegeleri etkilemek uğruna kullanmış ve kâh acıklı, kâh ceberrut, kâh güleç bir tavır takınmaya çalışmıştır.

Ancak dikkati çeken nokta şu olmuştur ki, konuşmasını bitiren Aybar, pek az kişi tarafından alkışlanmıştır. Bu, kongrenin önem'i bir özelliğini meydana getiriyordu. Delegeler dinliyor, fakat tezahürat yapmak yerine sessizliği tercih ediyordu.

Dilekler ve tüzük tâdil komisyonları seçiminde Arencilerin listesi kazandı. Böylece Tüzük Tâdil Komisyonu Murat Sarıca, Yusuf Ziya Bahadınlı, Asuman Erdost ve Turгут Kozan'dan kuruldu.

Delegelerin konuşmalarına geçildiğinde 66 delegenin söz aldığı görülmüştü.

İlk söz alanlar muhalefeti şiddetle yerecek Aybar'ı desteklediklerini bildirdiler. Bu delegeler daha ziyade doğu il'lerine mensuptular ve salonun sağ tarafında yer almışlardı.

Kullandıkları kozları sıralarsak muhalefetin partiyi parçalamak istediğini, seçim'e re yaklaşırken böyle bir ihtilafın çıkarılmasının doğru olmadığını, bu ihtilafın emekçilere karşı olan bürokrat aydınlar tarafından yaratıldığını, partiye onların el koymak istediklerini söy'üyor. Olağanüstü kongreyi toplamakla uzak yerlerde oturan delegeleri maddî bakımdan güç durumlarda bıraktıklarını belirtiyorlardı.

Bu arada iki önemli meselenin de demojik kalıplara döküldüğü görüldü. Sendikacılar ve doğu sorunu.

Doğu sorunu bazı doğulu delegelerce fazla duygusal açıdan ele alındı ve istismara çalışıldı. Fakat iki doğu delegesinin olumlu konuşması, doğulu sosyalistlerin gittikçe uyanmakta olduklarını gösteriyordu. Örneğin bir delege etnik sorunların, sınıf çeliş-

kisinin halledildiği yerlerde çözümlenebileceğini, meseleye etnik sorunlardan yaklaşmanın yanlış olduğunu, sosyalizmin etnik sorunları hal için uygun bir ortam hazırlayacağını, ancak bunun yeterli olmadığını, sosyalizm kurulduktan sonra da etnik sorunları çökmek için çaba harcanması gerektiğini söylemiştir.

Bir ara söz alan Nazife Cemgil yazdığı kâğıdı okuyarak muhalefeti suçlamış, Behice Boran'ın Sadun Aren'le beraber olmasına şaşırdığını, zira Boran'ın Sadun Aren için vaktiyle hiç de iyi şeyler düşünmediğini, örneğin bir merkez yürütme kurulu toplanmasında Aren'in sosyalizmi iyi kavramamış olduğunu söylediğini, hattâ yakın zamana kadar aynı fikri muhafaza ettiğini gösterir davranışlarda bulunduğunu, örneğin son İstanbul il kongresinde yan yana otururken Sadun Aren'in konuşması üzerine kendisine «Bu ne biçim sosyalizm izahıdır?» dediğini söylemiştir.

Behice Boran konuşmanın bu kısmını cevaplarken olayların geçmediğine dair inandırıcı deliller verememiş, ancak Nazife Cemgilı kıpkırmızı yapan şu soruyu sormuştur: «Nazife hanıma vaktiyle Aybar için kocası ile beraber bana söylediklerini hatırlatmam herhalde yerinde olur.»

Tencere dibin kara, seninki benden kara edebiyatının en iyi örnekleriydi bunlar. Ve partiyi uzun süre bunlar yönetmişti ve yönetecekti.

Nazife Cemgil'den sonra söz alan Aydın delegeşi Hüseyin Kaya, kitaplara çatan, hal kın içinde bulunduğu sefaletin, bilinçlenmeye yeteceğini iddia eden zihniyete «Bizim okumağa, öğrenmeğe ihtiyacımız vardır. Ben Aydın'da sosyalizmi savunmak için bilgiye ihtiyacım olduğunu gördüm okudum ve hâlâ okuyorum. Sosyalizm emekçi edebiyatıyla değil, bilimle kurulur. Bizim bilimsel sosyalizme ihtiyacımız vardır» diye karşı çıkıyordu.

Ve delegeler kâh Aybar'ı kâh Aren'i suçlayarak, eleştirerek konuşuyorlardı. Kongrenin en olumlu yani hiç şüphesiz 3. büyük kongrede olduğu gibi delegelerin umut verici çıkışlarıydı.

Kongrenin 2. günü Çetin Altan söz aldı. Aybar'ın temenni ve niyeti, bilimle karıştırdığını söyleyerek söze başlayan Altan, «Aybar birçok yanlışlar yapmaktadır. Bunlardan bir tanesi sosyal bilimlerin kesin olamayacağı yolundaki kanaatidir. Bu maddecî felsefeye karşı bir görüştür. Sosyal bilimler, maddecilik açısından kesinlik gösterir.

Aybar zaman zaman Marks'ın teorisinin yanlış çıktığını iddia etmiş bir defasında da sosyalizmin gerçekleşmesinin şart olmadığını ileri sürmüştür. Kendisine bunun nereden çıkardığını sorduğumuzda Engels yazıyor demiş, fakat ısrarla istememize rağmen halâ nerede yazmış olduğunu göstermemiştir. Aybar teoriyi tahrif ederken, sosyalist teorisyenlerin yazdıklarını da tahrif etmektedir» demiştir.

Aybar'ın getirdiği özgürlük kavramı üzerine işe «Emekçi sınıflar ancak egemenliğe kavuştukları zaman özgür olurlar. Sosyalist mücadeleler parlamenter düzende olurken bu gibi sapmalar olur. Çünkü burjuvazinin bir takım değer yargıları vardır. Ve bu sakat değer yargıları alt sınıflara doğru sızar. Bir büyük düşünür «Egemen sınıflar rollerini bitirmediği sürece, ezilen sınıflar bu sakat değer yargılarından kurtulamazlar» demiştir. Ve bu değer yargılarına dayanılarak, sendika ağalarına, top rak ağalarına dayanılarak sosyalizm yapılmaz demiştir.»

Kongrenin geri kalan yanını gelecek hafta vermeye devam edeceğiz.

İŞÇİLER, AYDINLAR, GENÇLER DEVİRİM

Gençlik hareketleri, temelde her ne kadar yönetime karşı çıkmaktaysa da, bu hareketler zaman zaman anarşist eğilim'ler taşımaktadır. İleriye attığımız her adımdan sonra, geriye bir adım atmak zorunda kalabiliriz. Ve şunu umutmamak gerekir ki, hareketlerin süregeldiği sıralarda, işçi sınıfı anarşist davranışları kuşkuyla karşılamıştır.

Gerçek sosyalistler, kitlelerin ve hayatın kendisinin ortaya çıkardığı sorunlara önceden hazırlanmış formüllerle cevap verme iddiasında değildiler. Biz elimizde, bir hamlede bütün güç'ükleri ortadan kaldıracak bir hazır cevaplar reçetesi taşımıyoruz, biz elimizdeki bilimsel sosyalizmin yol göstergesine dayanarak, içinde bulunduğumuz engebeli ve mücadeleli yolu aşmaya çalışırız.

Bugüne kadar yürüttüğümüz kavgada bazı yanlışlara düşmüş olabiliriz. Fakat gerçeklere soyut gözlerle bakmayı kesinlikle reddettiğimizden ötürüdür ki, bugün savunma mevziine çekilmiş ve burjuvaziye bizim ideolojik mevzilerimize saldırma imkânını tanımış bulunuyoruz.

Yıllardan beri zihinlerimize yerleştirmek istenen görüş, kapitalist toplumun bir «boluk toplumu» hâline geldiği, dolayısıyla sınıf ayrımlarının ve sınıf kavgasının ortadan kalktığı, işçi sınıfının yürür'ükteki düzenle ittifak hâlinde olduğu, sosyal eşitliğin her bakımdan sağlandığıdır. Ve denilmektedir ki, bu yeni kapitalizm toplumunun ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmesine yön verecek güçtedir. Ve bir devrimi gerektirecek bunalımların veya devrim'lerin artık tamamen imkânsız olduğu, barış içinde birarada yaşama politikasının kapitalizm ile sosyalizmi birbirine yaklaştıracak ve böylece Marks, Engels ve Lenin'in göremedikleri «gerçek bir devrim» in yürürlüğe gireceği söylenmektedir.

Bütün bu telkinler bizim kendi saf'larımızda bile etkilerini göstermiş ve özellikle devrimci örgütlerin henüz güçlenemediği ve kitlelere mâlolamadığı ülkelerde çözümlere, kopmalara sebep olmuştur.

Bir çok kapitalist ülkeler son zamanlarda Amerika'yı yadırgamaktadır. Geçtiğimiz Mayıs ve Haziran aylarında Fransa'da, yer yer kapitalist toplumu hedef tutan geniş çapta kitle hareketleri oldu. Ve bu dalgalanmaları, protesto hareketleri biçiminde diğer Avrupa ülke'lerine de yayıldı.

İtalya'da Merkez-Sol'un parçalanması, ılımlı sosyalistlerin yenilgiye uğraması, Komünist Partisinin ise seçimlerde büyük başarı kazanması ve işçilerle gençlerin ortaklaşa bilinçli eyleme geçmeleri, Batı Avrupa'da kapitalist sistemi için için kemiren genel hoşnutsuzluğun belirteleridir.

Batı Almanya'daki işçi ve öğrenci gösterileri, daha az çarpıcı olmakla birlikte, aynı oluşumun yankılarıdır.

Puna benzer gelişme er bütün Avrupa ülkelerini baştan başa sarmaktadır.

Ve kitlelerin huzursuzluğu en ileri kapitalist ülkelerden geri kalmış Latin Amerika ülkelerine kadar uzanmaktadır.

Bu kitle hareketleri, temelde, kitlelerin kapitalist toplumdan ekonomik, siyasal ve kültürel haklar istemesidir. Genel anlamda bu hareketler, varlığını sömürüye borçlu olan kapitalizmin insan'lık dışı düzeni-

ne karşı yönelmiş ve sosyalizmi kendilerine amaç edinmiş hareketlerdir. Sosyalizm, kapitalist toplumlarda artık günden güne daha fazla aranan bir düzen, bir amaç hâline gelmiştir.

Bu hareketler arasında anarşist eğilimli unsurların da sivrilmesi bizi şaşırtmamalıdır. Çağdaş işçi sınıfı tarafından tamamen silineceğini düşündüğümüz anarşizm, aslında küçük burjuvazi köküne dayanan bir ideolojidir.

Devrimlerin hazır bir Marksist-Leninist şemaya göre yapılacağını ve işçi sınıfının öncülüğünü yapan partinin bütün olayları ve hareket şeklini önceden hesaplayarak verdiği bir talimat üzerine, proletarya ve halk kitlelerinin derhal harekete geçeceğini sanmak, saf bir hayalcilik olur.

Devrim öncesinin bunalımlı ortamı, varlığını toplumun olumu'u, (kararsız veya olumsuz bütün kesimlerine duyurur ve toplumun bütün kesimlerinde kıpırdanmalar başlar. Devrim ortamının harekete geçirdiği küçük ve orta burjuva sınıfların, Marksist-Leninist bir doğrultuda davranmayacakları kesindir. Çünkü toplumun bu kesimleri, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin devrim an'ayışına bağlanmıştır. Bunlar, burjuvazinin geçmişteki devrimci düşüncelerinden esinlenerek, devrime ve işçi sınıfına kendi devrim anlayışlarının damgasını vurmaya çalışacaklardır. Devrim öncesi bunalım ortamının son raddeye vardığı anlarda, dünün, bugünün ve geleceğin bütün eğilimleri son derece çarpışık bir biçimde ortaya çıkar.

Fakat bütün bu karmaşıklığa rağmen, şu gerçeği kesinlikle ileri sürebiliriz ki, günümüzdeki devrimci hareketler kapitalizmi kınayan bir niteliğe sahiptir ve her zaman aynı ölçüde olmamakla birlikte, bu hareketlerin sosyalizme doğru yönelen ortak bir eğilimleri vardır.

Kit'elerin bu dalgalanmaları, yıllarca kapitalizmin ideologları tarafından tekrar edilen hikâyeleri ve Marksizm-Leninizmin devrimci görüşlerini küçümseyen, Marksizmin artık yaşlandığı ve devrini tükettiği yolundaki iddiaları bir çırpıda çürütmüştür.

Bu durumda, toplum içinde kapladığı yer ve ağırlık bakımından, sahip olduğu örgütlenme gücü ve değişmez devrimci özü bakımından, işçi sınıfı, sosva ist toplum için verilen kavgada öncülüğü yüklenmekle görevli tek sınıf olarak varlığını bir kez daha ortaya koymaktadır.

Kapitalist ekonominin gelişme gösterdiği yıllarda bir takım sapma teoriler işçi sınıfının öncülüğünü reddetmeye çalışmıştır. Fakat bugün bu teoriler hayatın bizzat kendisi tarafından yalanlanmış ve Marksizm-Leninizmin temel ilke'eri kuşkuyla yer vermiyecek ölçüde doğrulanmış bulunmaktadır.

Ayaklanan gençlik

Günümüzdeki kitle hareketlerinde göze çarpan diğer bir unsur, bütün bu hareketlerde gençliğin faal olarak yer almasıdır. Gerçekten küçümsemeyecek ölçüde anlamlı olan bu husus, bazı sosyologlar tarafından derin bir inceleme konusu olarak ele alınmakta, fakat varılan «bilimsel» sonuçlar ya bilime aykırı ya da tamamen hayali olmaktadır. Bununla birlikte, «gençliğin ayaklanması» her yerde raslanan bir tartışma konusu hâline gelmiştir.

Gençler neden ayaklanıyor?

Bu soruyu basit bir cevapla geçiştirmek hiç bir işe yaramaz, sorunun üzerine ciddi olarak eğilmek gerekir. Her şeyden önce şu husus belirtilmelidir ki, geçmişte sınıf çatışmalarının en gergin noktaya vardığı anlarda pat ak veren bütün ayaklanma ve devrim hareketlerine gençlik faal olarak katkıda bulunmuştur. Bu bakımdan, tanık olduğumuz bugünkü gençlik hareketleri, yeni bir akımın belirtileri değildir. Gençler, tabiatları gereği, daha militan, daha açık görüşü, daha az tutucu ve dolayısıyla özgürlük kavgasına ilk atılanlar arasında olanlardır.

Olayları kavrayabilmek için günümüzdeki gençlik ayaklanmalarına yüzeyden değil, temelden bakmak gerekir.

İnsanların ihtiyaçları, tarihsel akış içinde sürekli olarak değişmektedir. Bu ihtiyaçlar toplumsal gelişme seviyesine bağlı olup, her ülkede ayrı bir nitelik taşırlar.

Kölelik düzenindeki kölelerin ihtiyaçları, derebeylik düzenindeki topraksız köylülerin ihtiyaçları ve hatta ilk sanayi işçilerinin ihtiyaçları ile günümüzdeki işçilerin ihtiyaçları arasında büyük farklar vardır. Özellikle, geçtiğimiz son elli yıl içinde teknolojik gelişmeler ve işçi sınıfının örgütlü mücadelesi, çağımızda büyük değişimlere yol açmıştır.

Eski kuşaklar geçmişte hayat şartlarının bugünkünden çok daha kötü olduğunu hatırlarlar, olayısıyla, onlar bugünün şartlarına seve seve kabullenebilmektedirler. Ve birçokları, şu anda sahip olduklarını yitirme veya tekrar eski gün ere dönme kaygısıyla, yeni gelişmelerin, daha ileri atılımlar yapmanın karşısındadır.

Bir zamanlar ayağında çarıkla gezen işçinin, şimdi ayağında ayakkabısı, cebinde de bir motos'ket satın alabilecek kadar parası vardır. Bir zamanlar - tiyatrodan vazgeçtik - sinemaya bile gidemiyen işçi, bu gün istediği film veya tiyatro oyununu evindeki televizyonda seyredebilmektedir. Bundan ötürü, kırk veya kırkbeş yaşında bir işçi, sahip olduğu bugünkü imkânlardan, hayat şartlarını değiştirmiş olan gelişme'lerden memnundur ve daha fazlasını aramamaktadır. Ne varki, değişiklik ve yenilikler toplumun bütün kesimlerine ulaşmış aşınmaya başladıktan sonra, yeni ihtiyaç ve istekler ortaya çıkar ve bütün dikkatler çözüm bekleyen bir tek temel sorun

Santiago CARILLO

Gençlere açıklanması gereken temel sorun, öncülüğün kime ait olduğu sorundur. Öncülük işçi sınıfına aittir ve öğrencilerle aydınlara kesin olarak anlatılması gerekir ki, bu sadece teorik planda kalan bir öncülük değildir.

üzerinde toplanır. Bu temel sorun, sahip olduğu ayrıcalık ve zenginlik yoluyla bütün nimetlerden yararlanan egemen bir sınıfın, yeni ihtiyaç ve isteklerin karşılanmasında engeller çıkarmasıdır.

Eski kuşağa mensup kişilerin, geçtiğimiz yıllarda elde edilen gelişmelerden tüm olarak memnunluk duydukları da ileri sürülemez. Çünkü üretici güçlerin büyük çoğunluğu, kendi ürettikleri refah ve gelişmeden tam olarak yararlanamamaktadır. Bu bakımdan, temelde genel ve yaygın bir hoşnutsuzluk hüküm sürmektedir.

Otomobilli, buzdolaplı ve televizyonlu bir dünyada yetişen ve geçmişteki hayat şartlarını bizzat yaşamış olmayan günümüzün genç kuşakları, geçmişe ait gelişme ve ilerlemelere önem vermektedir. Gençler, şimdiki şartları olduğu gibi kabul etmeyip, daha ileri, daha yeni, daha mükemmel koşullara kavuşmak istemektedir.

Bir babanın, oğluna «ben senin yaşadığın, senin bugün sahip olduklarının hiç birisine sahip değildim» demesi, oğul üzerinde hiç bir etki yapmaz. Ve bu sözler çok zayıf bir gerekçe olmaktan ileri gitmez.

Bugüne kadar kaydedilen bütün gelişmelere rağmen, genç kuşaklar kapitalist sistemin ortaya çıkardığı bütün engelleri yüklenmek zorunda bırakılmıştır. Toplumun çeşitli kesimleri arasındaki korkunç uçurumlar hâlâ yürürlüktedir ve artan bir eşitsizlik bütün toplumu sarmış durumdadır. Ve gençlik, çağdaş bilimin ışığı altında, mevcut çelişki ve haksızlıkları daha açık seçik görebilmektedir.

Hepsinden önemlisi, gençler artık şunu anlamıştır ki, toplum içinde azınlık teşkil eden bir sınıf toplumdaki refah paylarının çoğunluğuna sahiptir. Ve bu sınıf topluma ilgili bütün sorunlarda son sözü söylemektedir. Hayat şartlarının düzelmesi; toplumsal eşitsizliği, sömürüyü ve kişiöğünün yabancılaşmasını hiç bir surette ortadan kaldıramamıştır. Kapitalist toplumun insan değerlerini yıkan, mutlak gelişmeyi engelleyen ve mantık ölçülerine dayanmayan yapısı günden güne daha açık bir şekilde su yüzüne çıkmaktadır. Gençler bu gerçekleri eski kuşaklardan daha çabuk görebilmekte ve hızla uyanmaktadır. Çünkü öğretim ve bilgilendirme araçlarının geçmişe kıyasla daha iyi olması ve eğitim sistemini geliştirmek zorunda olan bir toplumda yaşamaları bakımından, gençler eski kuşaklardan daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir.

Yerçekimni aşmış uzayda hareket edebilmeyi mümkün kılan müspet bilimlerin, insanlığı yeni aşamalara ulaştırdığı ve daha ileri hedeflere yönelttiği bir çağda, gençliğin ilerilik ve özgürlük doğrultusunda adımlar atması kadar doğal bir şey düşünülemez.

Teknolojik gelişmelerin, maddi zenginlikleri yaratmakta sağladığı geniş imkânlar, başta gençlik olmak üzere bütün insanları, her türlü sınırların aşabileceği düşüncesine sevk etmiştir.

Bu düşünce her ne kadar temelde doğru ise de, pratikte çok açık ve belirgin sınırlar karşımıza çıkarmaktadır. Bunlar; küçük bir azınlığın bütün üretim araçlarını elinde bulundurması, ürünlerin dağılımını kendi denetimi altında tutması ve böylece, aslında toplumun tümüne ait olan nimetleri kendinde toplaması sonucu ortaya çıkan kısıtlamalardır.

Değişen Dünya ve sosyalizm

Genç kuşaklar, kapitalizmin yerini sosyalizme, sanayi devriminin yerini bilimsel ve teknolojik devrime terkettiği bir dünyada yetişmektedir. Dünya kesin bir değişime uğramak üzeredir. Eski devirlerde, bir kuşağın dünyasından yeni bir kuşağın dünyasına geçilirken, dünyanın değişmezliğine inanmak kolaydı. Bugün ise gelenekçiliğin bu tutucu ruhu ortadan kalkmak üzeredir. İnsanlar, dünyanın bugünden değişik olduğunu ve yarının bugünden değişik olacağını görebiliyor artık. Ve günümüzün insanı, kendi kaderini olayların akışına terk etmeyip, hayatta meydana gelen bütün değişimlerin kendi eliyle gerçekleştirileceğini biliyor.

Sosyalizm genç kuşakların geniş çapta etki etmektedir. Bir zamanların geçerli dünya görüşü olan burjuva ideolojisi günden güne geçerliliğini yitirmektedir. Güçlü bir sosyalist kampın varlığı, sosyalizmi uygulamakta olan ülkelerin kaydettiği büyük başarılar ve bu ülkelerin dünya siyasetinde her bakımdan ağırlıklarını duyurması, hatta burjuvazinin, engellemek amacıyla da olsa, sosyalizm üzerinde durmadan kafa yormak zorunda kalması, sosyalist ideolojinin ister istemez yaygınlık kazanmasını sağlamaktadır. Gençler artık şu gerçeği görebilmektedir ki, eğer Amerika ve ekonomik bakımdan kalkınmış diğer kapitalist ülkeler, kapitalist olmayıp sosyalist olsalardı, insanlığı bugün tehdit eden açlık, eşitsizlik ve savaşlar çoktan giderilmiş olurdu.

Sosyalizm, zamanımızın bütün temel sorunlarını çözebilecek güce sahip tek toplum düzenidir. Sosyalizmden başka hangi düzen, nice yoksul ve geri kalmış ülkelere yoksulluk ve geri kalmışlıktan kurtarabilir? Kalkınmış ülkelerin az gelişmiş ülkeleri sömürmeksiz, bu ülkelere gerçek anlamda yardımda bulunmasını, sosyalizmden başka hangi düzen sağlayabilir? Dünyamızın en büyük sorunu olan, yoksul ülkeler ile zengin ülkeler arasındaki farklılık sorunu, sosyalizmden başka hangi yolla ortadan kaldırılabilir?

Bütün bunların ötesinde, insanlığı her an yok edebilecek termonükleer silahların varlığı, emperyalizme son vermeden önce nasıl etkisiz hâle getirilebilir? Ve nâhayet sanattan tut küçük çocukların oyunlarına kadar hayatımızın bütün kesimlerine sızmış olan yabancılaşma duygusu nasıl son bulacaktır?

Devrimi gerçekleştirecek güçler

Gençliğin büyük çoğunluğu devrimci bir güç olma yolundadır. İşçi sınıfı ve onun öz örgütleri, gençliğin devrimci hareket içinde yer almasını sevinçle karşılamalıdır, çünkü gençliğin bu harekete katılması işçi sınıfı için tarihsel bir önem taşımaktadır; bu yol'a bir çok karşı devrimci ve tutucu kapitalist düzenin ateşli savunucuları, düzen değişikliğinden yana olanların ve sosyalistlerin önünde gerilemek zorunda kalacaktır.

Gençliğin ayaklanmasında en önemli yönlerden biri, öğrenci ve aydınların eylemleridir. Toplumun bu kesiminde olanlar, genellikle gençlerin yukarıda belirtmeye çalıştığımız düşünce ve tutumlarının, özellikle de çağdaş sanayi üretiminde meydana gelen büyük çapta değişikliklerin ışığında değerlendirilmelidir.

Teknolojik devrim, toplumsal yapıyı ve çeşitli toplum tabakalarını sürekli olarak değişime uğratmaktadır. Örneğin, kalkınmış ülkelerde köyülerin genel nüfus içinde kapladıkları yer son derece ufalmıştır. Buna karşılık, üretici işçilerin sayısı büyük bir hızla artmaktadır. Toplumun bu kesimi günden güne daha fazla önem ve ağırlık kazanmaktadır. Bilim, doğrudan doğruya üretici bir güç hâline gelmiş ve aydınlar kitlesi çağdaş üretimin hizmetler kesiminde yer almıştır.

Geçmişteki aydın ve öğrenciler, gerek toplum içinde kendilerine verilecek görevler, gerekse de kan bağları bakımından doğrudan doğruya kapitalist azınlığa bağlı, önemsiz bir toplumsal tabakayı teşkil ediyordu. Bunların büyük çoğunluğu amaç ve çıkarlarında burjuvaziyle birleşmiş durumdaydı. O zamanların yüksek öğrenim gençliği, ayrıcalıklı ve emekçi kitlelerden kopuk bir zümreden meydana gelmişti. Kapitalist toplum bu gençleri, kapitalizmin geleceğini güvenlik altına almak, kapitalizmin sonsuzluğunu sürdürmek için yetiştiriyordu.

Aydın veya öğrenciler ancak tek tek devrim saflarına katılabiliyordu. Ve bu devrimciler kendi sınıfları tarafından lekelenir ve yargılanırken, işçi sınıfı tarafından da kucaklanıyorlardı.

İşçi sınıfı hareketine en güçlü silahı, yani devrimci teoriyi veren Marks, Engels ve Lenin de, egemen sınıflarla aralarındaki bütün bağları koparan bu soy avdınlardan da Onların amansız çabaları sonucu, insanlık kendi geleceğini görebilme ve kendi geleceğini kendi eliyle kurma gücüne kavuşmuş oldu.

Bugünün aydın ve öğrencileri artık toplumun küçük bir azınlığından gelen ayrıcalıklı bir zümre değildir. Gerçi, aralarında işçi sınıfı çok küçük bir çapta temsil edilmekteyse de, bu; kapitalist ülkelerdeki eğitim düzeninin eşitsizliği yüzündendir. Ve işte gençlerin bugün düzelmesini istedikleri bozukluklardan biri de, işçi çocukları-

(Devami arka sayfada)

İŞÇİLER, AYDINLAR, GENÇLİK VE DEVRİM

Santiago CARILLO

nın yüksek öğrenim görmesini engelleyen dengesiz eğitim düzenidir. Gelecekteki toplumun bilim adamlarını, mühendislerini, kısacası fikir işçilerini meydana getirecek olan bugünkü öğrenciler, çoğunlukla orta tabakalardan ve küçük burjuvazi kesiminden gelmektedir. Geçmişteki yüksek öğrenim gençliğinin aksine, bugünkü yüksek öğrenim gençliği geleceğinden emin değildir. Gençlerin hemen hemen tümünün arkasında dayanacağı maddi bir kaynak yoktur. Orta halli aileler bile çocuklarını güçlüklerle okutabilmektedir. Ekonomik zorunluluklar, öğrencileri kendi durumlarını düzeltebilmek için çıkar yolları aramaya ve toplumdaki ekonomik isteklerde bulunmaya yöneltmektedir.

Bugün bir üniversite öğrencisi ana veya babasından bir şey bekleyemeyeceği için, kendi hayat yolunu kendi başına çizmek zorundadır. Ve okulu bitirme günleri yaklaştıkça, öğrenci bu zoruntuluğun baskısını daha da fazla duymaktadır.

Diplomayı aldıktan sonra, o; piyasayı denetimi altında tutan kapitalistlere kendi iş gücünü satmak için kapı kapı dolaşacaktır. Onun, kiralık bir işçi olmaktan başka hiç bir çıkar yolu yoktur. Böylelikle, okulu yeni bitiren genç uzman, kapitalist üretimin çarkının bir parçası ve istihdam piyasasının iniş çıkışlarına tâbi bir köle hâline gelecektir. Ve belki de, belirli bir yaşa geldikten sonra, kendini sokakta işsizler kitlesi arasında bulacaktır.

Aydınların devrim hareketindeki yeri

Öğrenciler, teknik uzmanlar ve diğer fikir işçileri toplumdaki gerçek yerlerinin ne olduğunu günden güne daha iyi görebilmektedir. Bundan ötürü, öğrenci, mühendis, teknisyen, doktor ve avukatlar gibi toplumun aydın kesimini meydana getiren gruplar, toplumdaki ekonomik, siyasal ve sosyal isteklerde bulunmak amacıyla örgütlenmektedirler. Bu gruplar, giderek toplumdaki esas görevlerinin bilincine varmakta ve günden güne daha kararlı ve daha kesin bir biçimde destekledikleri işçi sınıfı ve bu sınıfın örgütleriyle güç birliği yapmaktadırlar. İşçilerle aydınlar arasında kurulan bu birlik, devrimi hızlandıracak olan başlıca etmenlerden biridir.

Eskiden tek tük, bir iki aydının egemen sınıflardan kopup işçi sınıfının saflarına katılması, devrimci mücadele içinde olan işçiler için büyük bir sevinç kaynağıydı. Bu gün ise bütün bir aydınlar kitlesinin işçi sınıfıyla birleşmesi, devrimci mücadelenin yeni ve ileri bir aşamaya geldiğini gösterir.

Mücadelenin akışı içinde hedeflerini daha açık ve seçik, daha kesin bir biçimde belirleyen bu yeni devrimci güç, gerek sayıca gerekse nitelik bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Çağımızda öğrenci ve fikir işçilerinin sayısı hızla artmaktadır. İleri sanayi ülke-

lerinde bunların sayısı yüzbinleri çoktan aşmıştır. Resmî rakamlara göre son on yılda öğrenci sayısı Amerika Birleşik Devletlerinde 2,5 milyondan 7 milyona, Batı Almanya'da 110 binden 500 bine, İngiltere'de 216 binden 418 bine ve Fransa'da 200 binden 680 bine yükselmiştir.

Bu ülkelerde öğrenci ve aydın kitlelerinin devrimci harekete katılması, devrimi izleyecek olan geçiş dönemini bir hayli kolaylaştıracaktır. Çünkü devrim sonrasında, yeni bir toplumu kurmaya hazır, tecrübeli teknisyen ve bilim adamları halkın hizmetinde olacaktır. Yeni bilim adamları yetiştirmek için yıllarca çaba harcamak zorunda kalan geçmişteki devrimlerin aksine, geleceğin devrimleri bu bilim adamlarını hazır bulacaklardır.

Bu bir sınıf kavgasıdır

Öğrenci ve aydınların devrim saflarına sadece bireysel olarak değil, kitle hâlinde katılmaları, devrimci mücadeleye bir sürü çatışma ve gerilim unsurlarıyla birlikte, bir sürü görüş ve yöneliş biçimlerini de getirmektedir. Gençlik hareketleri, temelde her ne kadar yönetime karşı çıkmaktaysa da, bu hareketler zaman zaman anarşist eğilimler taşımaktadır. İleriye attığımız her adımdan sonra, geriye de bir adım atmamak zorunda kalabiliriz. Ve bunu unutmamak gerekir ki, hareketlerin süregeldiği sıralarda, işçi sınıfı anarşist davranışları kuşkuyla karşılamıştır. Başlangıçta bazı işçilerin kendi iş yerlerindeki makineleri paramparça etmek istemeleri, bazı öğrenci gruplarının ne var ne yoksa her şeyi yıkıp yakmak istemelerine benzetilebilir. Bu gibi çocukça davranışlar, Marksist düşüncenin devrimciler arasında yaygınlık ve etkinlik kazandığı ölçüde önlenemez.

Öğrenci hareketleri zaman zaman bir kuşaklar arası mücadele biçimine girmiştir. Bir bütün olarak ele alındığında, gençlik hareketleri her ne kadar evrensel devrim hareketinin bir parçası, toplumsal çelişmelerin ve sınıf kavgalarının ortaya çıkardığı hareketlerse de, genç öğrencilerin devrime ilk katılış nedenlerinden biri, babalarıyla aralarında kesin görüş ayrılıklarının olması veya babalarının sosyal mevkilerine gençlerin tepki göstermesidir. Bu gençler işçi sınıfının hareketine katıldıkları andan itibaren görecektir ki, kuşaklar arası çatışma toplumun tümünü kapsayan bir çatışma değil, sadece kendi aile çevreleri içinde mevcut olan bir çatışmadır. İşte bu andan itibaren gençler, yeni ile eski arasındaki kavganın yeni kuşaklar ile eski kuşaklar arasında süregelen bir kavga olmadığını, fakat kavganın, kendi varlığını ortaya koyan bir sınıf i'ye eski, çürük ve zorba bir sınıf arasında verilen bir kavga olduğunu ve toplum içindeki bölünme ve parçalanmaların kuşaklar arası ayrılıklardan değil, sınıfsal çelişmelerden doğduğunu anıyacaklardır.

Dıştan bakıldığında, gençliğin çok yönlü bir görünüşe sahip olması, nem-kapita-

lizmin savunucuları tarafından fırsat biliniyor, bunlar; marksist teoriyi çürütmek, işçi sınıfının devrimci görevini yadsımak ve yürürlükteki toplum düzenini değiştirmenin gereksiz olduğu kanısını yaymak amacıyla, insanlık tarihindeki diyalektik akışı bir kuşaklar arası çelişmiş gibi göstermeye çalışmaktadırlar. Ve bu sahte filozoflara göre, gençlerin duygusal, saf ve sabırsız olmaları, zaman zaman taşkın hareketlere yol açmaktaymış.

Devrimci eylem içinde bulunan nice gençlerin, aile çevresinin etkisiyle, sosyalizme karşı bazı ön yargılara sahip olduğu yadsınamaz. Bu ön yargılar devrim düşmanları tarafından, kendi çıkarlarını sürdürebilmek amacıyla kötüye kullanılabilir. Fakat gençlerin sosyalizme karşı taşıdıkları ön yargılarla burjuvazinin keskin sosyalizme düşmanlığı arasında büyük bir fark vardır. Gençlerdeki bu önyargılar teorik eğitim ve eylem içinde bilgilenme yoluyla silinebilir.

Eğer sosyalistler, gençlerin henüz gereği gibi eğitilmediklerinden doğan bazı tutarsızlıkları hoş görmez ve bu tutarsızlıklara karşı anlayışlı davranmazlarsa, burjuva ideolojuları ve karşı devrim kışkırtıcılarının eline büyük bir fırsat geçmiş olacaktır. Sosyalistlerin böylesine yanlış bir tutumu, devrimci hareket içinde önemli bir güç teşkil eden gençliğin kopmasına ve devrimci hareketin zayıf düşmesine yol açacaktır. Sosyalistlerin gençliğe karşı takındıkları tutum, ne pophölaiyacı bir babacanlık ne çatık kaşlı bir vâiz biçiminde olmamalıdır. Gençleri aynen kendimiz gibi yetişkin insanlar olarak görüp, sorularını dürüst bir şekilde cevaplandırmalıyız. Yâni, onlarla kendi aramıza duvarlar çekmekten sakınmalıyız.

İşçi sınıfının öncülüğü

Gençlere açıklanması gereken temel sorun öncülüğün kime ait olduğu sorudur. Öncülük işçi sınıfına aittir ve öğrencilerle aydınlara kesin olarak anlatılması gerekir ki, bu sadece teorik p'anda kalan bir öncülük değildir.

İşçi sınıfının güçlü örgütlere ve güçlü bir devrimci geleneğe sahip olduğu ülkelerde öğrencilere bilgi verilmesi gereken bazı hususlar vardır. Eğer devrimci hareket içinde işçi sınıfı ve bu sınıfın örgütleriyle iş birliği yaparak bir seçkinlik veya siyasal bir sivrime amacı taşıyan gençler varsa, bunlar kendilerine tamamen yanlış bir yol seçmişlerdir. Öğrenci hareketlerinin işçi sınıfı ve bu sınıfın devrimci örgütleriyle birleşmesi demek, işçi sınıfı hareketlerine yeni tez ve teoriler getirmek demek değildir. Öğrencilerin, işçi sınıfının örgütleri ve işçi sınıfı hareketleri hakkında öğrenecekleri daha çok şeyler vardır. Özellikle, örgütlenme, disiplin, sağlam ve sarsılmaz bir dayanma ve direnme gücü ve işçi sınıfı hareketlerinin niteliği konularında öğrenciler yeterli derecede bilgi sahibi olmalıdır. Toplumun koşulları ve bu koşulları değiştirmek için uygulanacak strateji de, öğrenilmesi gereken başlıca konulardan biridir.

İşçi sınıfının örgütleri, devrimci kavgaya içtenlikle inanmış bütün genç öğrenci ve aydınlara kapılarını açmalı ve işçi sınıfının devrimci mücadelesine yeni mi'itaneler kazandırmalıdır.

Gençlik hareketleri şimdilik duraklamış bulunmaktadır. Çok çeşitli ve birbirleriyle çelişen bir sürü unsurları içinde taşıyan bu hareketlerin bundan sonra hangi yönde gelişeceği ve gençliğin hangi yolu seçeceği, tamamen devrimci örgütlerin tutumuna bağlıdır.

20 Aralık, Vietnam ve bütün dünya halklarının iki mutlu yıldönümüdür. Vietnamlılar, 20 Aralık 1946'da Fransız emperyalistlerine karşı savaşmaya başlamışlar, 20 Aralık 1960'da da Fransızların yerini alan Amerikan emperyalistleri ve onların Saygon'daki kukllarına karşı «Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi» ni kurmuşlardır.

VIETNAM TARİHİNDE İKİ DÖNÜM NOKTASI

20 Aralık'da Vietnam halkı iki yıldönümünü birden kutladı. Birincisi, Fransızlara karşı direniş savaşının başlamasının 22. yıldönümü, İkincisi ise, Amerikan emperyalist'eri ve onların Saygon'daki kukllarına karşı verilmekte olan kurtuluş savaşında, Güney Vietnam halkının öncüsü ve temsilcisi, «Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi» (FLN) in kuruluşunun 8 inci yıldönümü. Biri, bir emperyalist devletin yenilmesi ve ülkenin yarısının kurtarılması ile sonuçlanan bir savaşın başlangıcı; diğeri ise ülkenin öbür yarısının kurtarılması için, ikinci ve daha güçlü bir emperyalist devlete karşı verilecek savaşın başarıya ulaşmasının «sübjektif şartı» olan kadroları hazırlayacak «çekirdeğin» kuruşu. Her iki olayın; 14 yıl arayla, aynı güne rastlaması, sanki tüm Vietnam halkının (Kuzey ve Güney), kurtuluş mücadelesinin birliğine, ülkenin bölünmezliğine yürekten inancını sembolize ediyor.

Bilindiği gibi, İkinci Dünya Savaşı, Vietnamı, Fransız sömürgeci olarak tutmuştur. 1945'de Japonlar, Fransız ordularını yenererek ülkeyi işgal ettiler. Aynı yıl, sömürgecilerle uzun zamandır savaşmakta olan gerilla birlikleri birleştirilerek kurulan Vietnam Kurtuluş Ordusu bu kez de Japon istilâcılara karşı savaşmaya başladı. Japonların yenilgisinden sonra, Ho Chi Minh'in önderliğinde, ülkedeki eski yerlerini almaya çalışan Fransız sömürgecilerine karşı, 1945 Ağustosunda ayaklanan Vietnam halkı, bağımsız «Demokrat Vietnam Cumhuriyeti» ni kurdu.

Fakat yeni kurulan cumhuriyeti büyük güçlüklerle beklüyordu. Fransızlar güneyden kuzeye doğru ilerliyorlardı; Çan Kay Şek kuvvetleri de, Japonları korumak bahanesi ile kuzey hudutlarından içeri girmişti. Halk, 80 yıllık sömürge idaresi ve savaştan yorgun düşmüştü.

Bunları gözönüne alan Ho Chi Minh hükümeti, bazı tavizler vererek Fransızlarla, bir ara anlaşma imzaladı (Eylül 1946). Fakat Fransızlar anlaşmayı bozdular, 19 Kasım'da Haiphong'a, 17 Aralıkta ise Hanoi'ye saldırdılar. Fransız saldırısına karşı yer yer direnişler başladı. Ve nihayet 20 Aralık 1946 da başkan Ho Şi Minh, Fransızlara karşı Ulusal Direniş savaşını başlatan ünlü çağrısını yayınladı. Çağrı aynen şöyleydi:

Direnme Savaşına Katılmaları İçin Bütün Halka Çağrı

Bütün ülkedeki yurttaşlar!

Barış istediğimiz için taviz'er verdik. Fakat biz taviz verdikçe Fransız sömürgecileri ileri gittiler, çünkü amaçları ülkemizi bir kere daha istilâ etmektir.

Hayır! Ülkemizi yitirmektense herseyi fedaya hazırız. Esir edilmemeye kararlıyız. Yurttaşlar! Ayaklanınız!

Kadınlar, erkekler, ihtiyarlar, genç'er, sınıf, parti ya da ırk gözetmeden bütün Vietnamlılar, anayurdu kurtarmak amacıyla Fransız sömürgecilerle savaşmak üzere ayağa kalkmalıdır. Tüfeği olan tüfeğe kılıcı olan kılıcına, silâhi olmayan baltaya,

yabaya, sopaya sarılmalıdır. Herkes sömürgecilere karşı çıkmalı, vatanını kurtarmalıdır.

Askerler, sivil savunma muhafızları, milisler!

Ulusal kurtuluş saati çaldı! Yurdumuzu korumak için gerekirse kanımızın son damlasını da feda etmeliyiz.

Direnme savaşının zorluklarına dayanır, fedakârlık yapmaya hazır olursak zafer kuşkusuz bizimdir.

Çok yaşa bağımsız, birleşmiş Vietnam!

Çok yaşa muzaffer direniş»

Bundan sonra başlayan Halk savaşı, 1954 yılına kadar sürdü. General Vo Nguyen Giap komutasındaki Halk ordusu, Amerika tarafından gittikçe artan şekilde desteklenen Fransız sömürge ordusuna karşı, yukardaki çağrıda beirlenen bilinç ve ruha savaştı. 1950'de Fransa'nın bu savaş için harcamalarının % 5'i Amerika tarafından karşılanıyordu. Bu miktar 1954 de % 80'e çıktı. Bu yardım Fransız ordusunu yenilgiden yenilgiye uğramaktan kurtaramadı. Ve nihayet 1954 yılı 13 Mart'ta Halk Ordusu, hücumu geçmek üzere toplanan düşman ordusunu, Dien Bien Fu müstahkem mevkiinde kısırdı. Fransız — Amerikan genelkurmayının «fethedilmez» dediği kalede, savaş, 55 gün ve gece sürdü. O vakitler, Türk halk oyu Vietnam savaşı hakkında bu günkü uyanıklıktan uzaktı ve basını da bu konuda gayretini hiç esirgemiyordu (!). Günlük gazete'er, kahramanca (!) savaşan Fransız askerlerine ve onlara bakan Fransız hemşirelerine, Dien Bien Fu meleklerine ait haberlerle doluydu. Bütün bu gönüllü patırtı içinde gerçeği bilen bir avuç Türk devrimcisinin kalbi, bütün dünyadakiler'e birlikte, 55 gün Dien Bien Fu'da çarpı. 7 Mayıs 1954'de kale yerle bir edildi ve savaş sona erdi.

Gerçekte 20 Aralık 1946 dan itibaren Halk ordusu bir «Dien Bien Fu ruhu» içinde dövülmüştü. Giap şöyle diyor:

«Halkımızın Kurtuluş Savaşı, uzun ve büyük bir Dien Bien Fu savaşıydı»

20 Aralık 1946'da başlayan Vietnam kurtuluş savaşı, askeri bakımdan:

«Yetersiz bir şekilde donatılmış, fakat hak'ı bir dâva uğruna savaşan halk ordusunun, doğru strateji ve taktiklerle, saldırgan emperyalizmin modern bir ordusunu yenmek için gerekli şartları yaratabileceğini ispat'adı»

Politik bakımdan ise:

«Zalim olduğu kadar kuvvetli olan bir düşman karşısında zaferin, ancak, bütün halkı işçi-köy'ü ittifakı temeline dayanan sağlam ve milli güçbirliği cephesi içinde birleştirmekle mümkün olduğunu ispatladı»

1954 Cenevre anlaşmalarının, Amerikalılar ve onun kukla'arı tarafından çiğnenmesi ile başlayan Güney Vietnam kurtuluş savaşı ise, Güneyli savaşçıların, yukardaki dersleri, gereği gibi değerlendirdiğinin belirgin örneği oldu.

Bu kez düşman, bütün dünyanın gözün-

de, «yenilmez Dien Bien Fu» olan Amerika ve onun ordusuydu. Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Ordusu, ona karşı savaşta, Kuzeyli kardeşlerinden aşağı olmadığını isbat etti. Kukla hükümet ordusunu besleyen ve techiz eden Amerika, müşavir gönderdi, asker gönderdi olmadı, ordusunu yarım milyona kadar çıkardı olmadı; halkın yardımını önlemek için köyleri tel örgüler, mitralyözlerle çevirdi olmadı; Kuzey Vietnam (her türlü devletler hukuku kurallarını çiğneyerek) 2. Cihan savaşında Almanya'ya atıldandan fazla bomba attı yine o'madı. Nihayet durumu anlamaya başladılar ve feriyat ettiler:

«Milli Kurtuluş savaşları, zamanımızın, atom bombasından da tehlikeli bir silâhidir» diye.

Güney Vietnamdaki halk savaşını yöneten, «Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi», 20 Aralık 1960'da kuruldu. Cephe kurucuları arasında profesörler, aydınlar, köylüler, avukatlar, doktorlar, din adamları (budist ve katolik) vardı; komünist olanlar ve olmayan'ar vardı. 1961 de o zamanki diktatör Diem'in 10,000 askeri, silâhlarıyla beraber cepheye katıldı. Cephe çığ gibi genişledi; Güney Vietnam'ın büyük çoğunluğunu kontrol altına aldı ve Güneyin tek gerçek temsilcisi durumuna geçti. Bugün Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi dış ülkelerde temsilcileri olan sağlık, eğitim, ulaştırma hizmetlerini örgütlemiş, muntazaman vergi toplayan, bağımsız halk mahkemeleri kuran bir örgüttür. Güney Vietnam'daki 14 milyon insanın 11 milyonunu kontrol etmektedir.

Cephe, Güney Vietnam sorununun çözülmesi için şu 5 noktayı ileri sürmektedir:

1 — Güney Vietnam, kendi mukaddes haklarının, yani, bağımsızlık, demokrasi, barış, tarafsızlık; refah ve anavatanın barışçı yoldan birleştirilmesi haklarının, elde edilmesi için mücadeleye azimlidir.

2 — ABD. emperyalistleri Vietnam'daki istilâ savaşına son vermeli ve ordularını Güney Vietnam'dan çekmeli, üsleri terketmelidir.

3 — Güney Vietnamın iç işleri, hiçbir dış müdahale olmadan, bizzat Güney Vietnam halkı tarafından, FLN programı gereğince geniş bir milli ve demokratik koalisyon hükümeti kurularak hal'edilmelidir.

4 — Vietnamın tekrar birleştirilmesi, her iki bölge halkları arasında, barışçı anlayış ve işbirliği temelinde, yabancı müdahale olmaksızın, adım adım gerçekleştirilecektir.

5 — Güney Vietnam dış politikada barış ve tarafsızlık ilkelerine uyacaktır.

Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi, çılgınca bir «tırmanma» savaşına girişmiş olan, güçlü düşmanına karşı kazandığı başarılarla Giap'ın sözlerini doğruladı ve süper-büyük Amerikanın başkanı Johnson'un siyasî hayatına son verdi. Yeni başkan Nixon, tırmanılan yerden, nasıl döneceğini düşünmekte şimdi...

Gençlik • Bir olayın ardındaki gerçekler

Geri bırakılmış ülkemizde gençliğin görevi sıralı direnmektir. Emperyalizmle ve onun kukla iktidarıyla savaşmak zorundadır. Devrimci gençliğin amacı bunların uzantılarına vurmaktır... Emperyalizmin ve onun iktidarının üniversite üzerindeki oyunlarını kamuoyuna açıklamak, hazırladıkları komployu ortaya çıkarmaktır.

Emperyalizm ve onun iktidarı üniversite lerimize — Anayasamızın tanıdığı özerkliğe rağmen — kendilerine bağlı kurumlar haline getirme uğraşındadırlar. Üniversite gençliği ve devrimci hocalarımız, Anayasamızda üniversite'ere özerklik tanınmasıyla; iktidarın memleket çıkarlarına aykırı hareketlerini elinden geldiğince ve çekinmeden önlemeye çalışmaktadır. Bu tutum iktidarı fazlası ile rahatsız ettiği için, iktidar la gaflet uykusunda olan hocalarımız arasında işbirliği için bir eğilim başlamıştır.

26 Aralık günü başlayan olayın temelinde işte bu nitelik vardı. Devrimci gençler yayınladıkları bildiride istediklerini ve baş kaldırış nedenlerini açık açık ortaya koydular.

1) **Üniversitenin demokratikleştirilmesi:** Bunun, öğrencilerin yönetime aynı sayıda katılmaları ile sağlanabileceği belirtildi.

2) **Çağdaş düşüncenin eğemen olduğu bilimsel, özgür üniversite kurulması:** Bu, geri kalmış bir ülkenin gençleri olarak en büyük amacımızdır. Kapitalist düşünce ile eğitimin geri olduğunu toplumların gelişen yasası önermektedir. Böylesine bir eğitim

düzeni ile çatışmak biz devrimci gençlerin görevidir ve kavgamız bu yüzdendir.

3) **Emperyalist bağlardan ve uzantılardan arınmış bir üniversite kurmak:** Üniversitemizde bazı bilim (!) adamları emperyalizme ve onun iktidarına hizmet etmektedir. Kompradorlar bu durumu korurken, birtakım hukukçu bilim adamları (!) da emperyalizmi ve onun iktidarını korur'ar. Karşılıklı çıkarlarını koruyan bu işbirliğini hizaya getirmek Kemalist gençlerin görevidir. Bu da ancak yukarıdaki ilkenin gerçekleştirilmesiyle sağlanır.

Olayların nedeni basında ve TRT de, Ed. Fak. Sosyoloji bölümü asistanlarından Oya Sencer'in «Türkiye'de işçi sınıfının doğuşu» konusu doktora tezinin reddedilmesi olarak gösteriliyordu... Oysa devrimci hoca ve asistanlara yapılan baskılar artık fakülte yönetiminin bir geleneği olmuştu. Bu gelenek ancak üniversite yönetiminin demokratikleştirilmesine ortadan kalkabilecekti. Devrimci gençlerin eyleminde «Demokratik Üniversite — Yönetime katılma» sloganı bunun için vardı. Oya Sencer'in doktora tezinin kabul edilmemesi ile eylemimizin ilişkisi ancak ilerici olarak tanınan hocalarımıza yapılan baskı yönünden o'abilir.

İşte olay, yukarıda belirtilen isteklere yanaşılmayışı nedeniyle oldu. Yüzlerce öğrenci rektörlüğe yine bu istekle gitti. Senato toplantısındaki profesörler, çözüm yolu

bulabilecekleri isteklerimize cevap vermeden, rektörlüğe terk ile yetindiler.

Öğrenciler rektörün söylediğinin tersine senatoya zorlama ve hakarete bulunmadılar.

Ancak bu durumda hiç ama hiç de beklenilmeyen bir durumla karşılaşıldı. Rektör, senatoyu Fen Fakültesinde top'ayarak üniversiteyi süresiz kapatma kararını aldırttı. Rektörlük binası, işgal amacıyla girilmediği için akşamleyin boşaltıldı. Aradan on beş dakika geçmeden bin altı yüzü toplu polis olmak üzere binlerce polisin üniversiteye geldiği ve içeri girdiği görüldü. Ertesi günü de üniversitenin kapılarını toplu polisleri tutmuştu...

Bizler çevrilen komployu, ancak o gün — 27 Aralık — olayları tarafsız açıdan gözlemlemekle anlamıştık. Şöyle ki, Rektör ve iktidar işbirliği içindedir'er. Amaçları taraflarınca zararlı olan devrimci gençleri tasfiye etmektir. Bu nedenle rektör büyük bir işgüzarlıkla bir-iki saat içinde senatoyu toplayıp üniversiteyi kapatma kararı aldırıyor ve ve buraya polisi çağırıyor. Kapatma kararı alınca üniversitenin özerkliği kalktığı için; polis içeri girecek ve öğrenci çıkarlarını savunan Kemalist gençleri etkisiz bırakacaktı. Ama ilk kez burada aldandılar. Çünkü öğrenciler — büyük bir sans eseri — çok az süre önce burayı terketmişlerdi. Ertesi gün ise kapıları polis tuttuğu için öğrenciler dışarıda birikmeye başladı. Bu yüz kararı durum bütün öğrencileri kızdırmıştı ve marş söylenmeye başlandı. İşte bu sırada bir mucize (!) oldu. Kapıardan biri kendiliğinden (!) açıldı, içeriye giren öğrencilere polis seslenmedi. Ancak, çabuk uyanan öğrenciler tekrar dışarıya çıktılar. Buradaki kompo tanıdıkları öğrencileri içeride kısıvrak yakalamaktı. Polis bunu da başaramayınca başta Deniz Gezmiş olmak üzere bir çok devrimci gençlere sardırdı ve beşini yakalayabildi. Bunların hangi maksatla hareket ettiklerinin diğer bir delili de şudur ki, tutuklanan öğrencilerin hepsi söz konusu olaya karşı çıkmışlardı. Ancak, amaç devrimci öğrencilerin o sırada önde gidenlerini yakalamak o'duğundan, bütün tanınan gençlere saldırıldı. Bütün devrimci öğrencilerden arınmış üniversite, iktidarın suyuunda giden hocalara rahat bir nefes alıracaktı...

İktidar yönünden de durum aynıdır. Ancak son olayların iktidar için kendine özgü bir çıkarı vardır. Demirel'in başkanlığındaki hükümet, TEDBİRLER KANUNU'nu meclise sunmak üzere dir. Üniversitenin bir bahane ile kapatılması, po'isle öğrencinin birbirine girmesini sağlayacak; yaratılacak bu tedirgin ortamda tedbirler kanununun — Halk ve meclis tarafından — benimsenebilmesi için en güzel gerekçe olacaktı. İşte bu nedenle rektör senatoya kapatma kararı aldırıyor, ertesi günü başbakanla görüşmeye gidiyordu. Bunlar ne kararı alır'arsa alsınlar, biz devrimciliğimizden hiç bir şey feda etmeden eylemlerimizi gerektiğince yürüteceğiz.

İçinden geldiğimiz, hakkını her an korumaya çalıştığımız halkımız olayların gerçek yüzünü öğrendiği an bizimle beraber olacaktır.

ADİL SÜZENCİ

sosyalist literatürde terimler ve kavramlar

Bu iki terim birbirinin karşıtı gibi görünmekle birlikte, özünde belli bir tarihi anın gerektirdiği doğru devrimci eylem çizgisine aykırı davranışlara (çok kez birbirinin aynı olan yanlış davranışlara) sevkeden tutumları ifade ettiklerinden aynı madolyonun iki ayrı yüzü sayılmalıdır.

Oportünizm, en özet tanımlamasıyla, kısa vadeli politika amaçları için emekçiler dâvasının temel ilkelerinden tavizde bulunma demektir. Örneğin, tutucu güçlerin tepkisinden çekinerek mevcut sömürü düzeninin kurumlarına kendilerinde olmayan olumlu ve devrimci nitelikler atfederek bunları savunmak ve sosyalizmin biliminin burjuva toplumunun üst-yapı kurum'arı hakkındaki değerlendirmelerine karşı çıkarak statükoculuk etmek ve bunu küçük politika hesaplarıyla yapmak en kötü bir oportünizmdir.

En özet tanımlamasıyla sektarizm, kendi içine kapanık, yığınların dışında ve çok kez devrimci eylemi baltalayıcı nitelikte, dar görüşlü, (mezhepçi) bir tutumdur. Sektarizm çok defa oportünizm le aynı kapıya çıkar. Örneğin bugünün

Oportünizm - Sektarizm

Türkiye'sinde, oportünist, tüm sosyalist eylemi parlamenter sınırlar içinde tutma çabasında olduğu için yığınların parlamento dışı eylemine katılmazken ve sosyalizmin biliminin emrettiği bu eylemi açıkça baltalarken, sekte, sosya'istin ancak sosyaliste güvenebileceği ve ancak onunla eylemde bulunabileceği gibi sosyalizme aykırı bir iddia ile, tıpkı öteki gibi, anti-emperyalist eylemden uzak durur ve keskin devrimci görüne rek bu eylemi sözde küçümser, onu etkisiz kılma, baltalama yolunda çaba gösterir.

Gerçek devrimci, gerçek sosyalist, gerçek oportünizme, gerekse sektarizme karşı amansız mücadele yürütmekle yükümlüdür. Elbette ki bu mücadele yürütülürken sosyalizme aykırı bu iki eğilimin geçici olarak etkisinden kalmış olan ama sosyalist çizgiye girmeye yakın unsurları kazanmak için hiçbir çaba esir genmeme'dir.

Önemleri dolayısıyla, bu konuları, daha ilerideki yazılarımızda daha geniş olarak yeniden ele almaya çalışacağız.

Orası bi İstanbul ki...

Saim Kurul

2,5 milyonluk ışıl ışıl, cıvılcı İstanbul nire? Doğunun yolsuz, susuz, ekmezsiz bir Çamlıhan köyü nire?

Nerede İstanbulun efendi adamları, zenginleri, apartmanlarda köşklere oturanları ve nerede kuş uçmaz kervan geçmez bir doğu köyünün çatlamış elli, kararmış yüzü hayvanlarla aynı çatı altında yatan «şark uşakları?»

Bir arkadaşın dertlerine bir çare bulabilir miyiz acaba deyip örgüt lokaline getirdiği iki gurbetçi işçiyle daha doğrusu işsizle konuşurken bir yandan da bunları düşünüyordum.

İkisinin de sakalları uzamıştı, aç oldukları, bitkin oldukları her hallerinden belli oluyordu. Üstlerine bir ahır kokusu sinmişti. Ellerini karınlarında kavuşturarak ve saygılı bir tavırla oturuyorlardı.

İsimlerini sordum ilkin:

— Benim ismim Aşir Teber efendim...

— Hikmet Türker benimki..

Nerelisiniz dediğimde, Aşir derhal cevap verdi.

— Erzurumun Aşankale kazasının Kasar nahiyesinin Çamlıalan köyünden (şaşırmaya çalışıyormuş gibi geldi bana...)

— Arkadaş da aynı köyden mi?

Gene Aşir cevapladı. — Öbüründen daha yaşlıydı.

— İkimiz de aynı köyden efendim.

Ben Aşirin her soruyu efendimle cevaplamasından bir ölçüde rahatsız olduğumdan yahu Aşir, bırak efendimli falan konuşma, hepimiz insanız, rahat konuş dedim bir ara dayanamayıp...

— Olur efendim!...

Anlat bakalım. Neden geldin İstanbul.

— Evimizde durum vaziyetimiz çoh bozuh, Zahra çıkmadı bu yıl... Çok mağdur durumdayız. Geldik yani biraz para kazanacak çocuk çocuğa bakak.

— Toprağın yetmiyor muydu?

— On tenekelik toprağın var, kanare (susuz) memleket, verimsiz toprak.

— Herkesin durumu senin gibi mi köyde? diye sordum. Hiç genişçe, verimli toprağı olan yok mu?

Anlattı:

— Urus devrinde arazi böünürken biz mahçup olduğumuzdan böylesi düşmüş, zengin olanlara çok vermişler verimli olan yerlerden falan vermişler. Benim gibi mahçuplara kanare yerden, kıtlık yerden vermişler.

— Paraylan mı veriliyordu toprak?

— Parasız... Ama zengin o anlara çohça vermişler, itibarlı oluyoya zengin adam.

Ben bir şey sormadan devam etti:

— Çoh mağdurum efendim, Allah ömürler versin. Köyden çıkarken evdeki bakır kabını aldım, o parayla geldik buraya valah, billah...

— Ço'uk çocuk?...

— 7 nüfusum.

— Sende Hikmet?

— Nüfus 5 bende...

— Çocuklarda çaişan edeni yok mu hiç.

Çocuklarla ilgili bir şey söylerken yüzü adeta romantik ve hüznü bir ifadeye bürünüyordu. Ama çekingen bir sesle boynunu bükerek söylediği sözler taş gibi gerçektir. İnsanın kafasına vuruluyormuş gibi oluyordu sanki.

— Hepsini de yukarda Allaha, aşağıda bana bakıyor, üçü kız eli iş tutmaz, ikisi oğlan biri 1,5 yaşında, öteki yeni dünya...

— Erzurumda ya da daha yakın bir yerde iş yok muydu oralarda bari çalışsaydınız?

— Erzurumda bize «kiş bastırmadan İç Anadolu'ya gidin, orlarda bulursunuz dediler» ondan sonra başkaları İstanbulu söyledi. 60 liranın 51 ini trene verdik, ekmezsiz oruç tuttuk efendim... (Benim sorumu unutmmuş kendi derdi aklına gelmişti herhalde). Eğer iş bulamazsam ben burda, Çoluk çocuğum üç teneke un'a bekliyo köyde. Bu gışın altından kalkmaya napa üç teneke un.

— Borcun falan var mı?

— Koparatiften 700 aldım, 250 lirası du ruyo, böyle olursa ödiyemem de bir çift öküzü haciz ederlerse kaldık temelli ortada..

— Eee nerden geldi aklınıza İstanbula gelmek?

— Ben bu arkadaş'a baktım halimize, aç kalcaz zahra' çıkmadı, çoluk çocuk perişan. Bize dediler «gidin İstanbula orda iş çoh» «Merhametli adamları var, sizi yolda görürse şarklı bunlar diye garip gelmişler diye elinize para verir, gidin otelde yatın oğlum der, iş de bulur size?»

Biz o'ur mu acep uzak gelmez mi derken gene bize.

«Orası bi İstanbul» dediler, sen gittiğin zaman şark uşağı diye nasıl sarılır sana.

— Peki n'oldu İstanbulda?

— Vapurdan indik geldik Sirkeci diye bir yere, tren durağına. Efendi bir adama sorduk. Amca dedik nerde iş bulunuyo burda, durum vaziyetimiz böyle böyle. Bize Aksaraya gidin, dedi. Orda işçileri toplarlar dedi. Biz de giderken garibik şarhlıh yol iz bimeyiz. Üç dört kere şaşırttı. Sonra sizin arkadaşlara rastladık. Durum vaziyetimizi anlattık. Onlar da bizi buraya getirdiler.

— Çaresi ne bu işlerin sence dedim.

— Çarası ölüm!

Şaşırdım birdenbire «nasıl olur yahu» dedim.

— «Harp olursa gurtuluruk, ya giririk ya girdiririk, başka çara yok efendim» dedi Aşir.

«Bizim halimiz kötü efendim» dedi. «İstanbulda olanlar sanır ki hep Türkiye İstanbul gibi. Kim ne bilir? Cepinde parası olan, herkesin cebinde para var sanıyor.

Doğunun kıraç arazisinde, insanları 5 ço çuğuyla 10 tenekelik toprağa mahkûm eden, iğrenç derecede bozuk düzenin bizi isyan ettiren, fakat ne yazık ki onlara boyun eğdiren çemberini gördüm.

Aşir'in belli belirsiz sezdiği bu çemberi kırmak gerek!...

Bir genelge 27 Mayıs öğretmen ve politika

N. Gerçekçi

Millî Eğitim Bakanı İlhamî Ertem'in imzasıyla Talim ve Terbiye Dairesi bir genelge yayınladı. Genelgenin karar tarihi 19.10.1968 ve karar sayısı 5514-15 tir. Konusu: «Derslerin millî birlik ve beraberlik amaçlarına daha iyi hizmet edecek şekilde işlenmesi hakkındadır.»

Valiliklere ve oradan da okul'ara tebliğler dergisiyle gönderilen genelgenin başlangıç kısımları, insanı şaşırtacak kadar güzel. Anayasanın başlangıç kısmından söz edilmekte; demokratik hukuk devleti, insan hak ve hürriyetleri, sosyal adalet, feridin ve toplumun huzur ve refahı, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartların hazırlanması gibi önemli kavramlar sıralanmaktadır. İnsan birden, ne oldu bu bakanlığa diyecek oluyor. Fakat bu güzel sözlerin hemen ardından, öğretmen tehdit eden ifadeler geliyor. Deniliyor ki: Ey öğretmen, sen bunlardan bahsedersen, kara kara yandığın gündür. Seni, aşırı telkinlere ve yanlış yorumlara sebep olduğum gerekçesiyle, politika yaptığın iddiasıyla suçlayıp cezalandırırım, ayağını denk al. Öyle Anayasadan, sosyal adaletten bahsetmeye kalkma. Üstelik unutma ki: «Bu arada eski günlerin atmosferi içinde yazılmış ve okutulması henüz sona ermemiş kitaplarıdaki bazı konuların» işlenmesine kalkışma, aksi halde sana, anyayı Konyayı gösteririm. Denilmek istenen, 27 Mayıs devrimini konu a'an yurttaşlık, tarih, sosyoloji, türkçe ve edebiyat kitaplarındaki konulardır. Öğretmenler bu genelgeyi böyle anlamışlardır ve böyle değerlendirmişlerdir. Acaba neden, okul kitaplarındaki bu eski günlerin atmosferi içinde yazılan ders konuları bakanlık tarafından kitaplardan çıkartılmıyor; çıkartılması bazı teknik imkânsızlıklar yüzündense, neden filanca yazarın filanca kitabındaki filanca konu okutulmamacaktır, denilmiyor? Bu sorunun cevabı basit: Yıldırımları çekmemek için. Bu işi, bir genelge ile öğretmen'ere anlatmak mümkün olduğu için, şimdi sormak gerekir, Talim Terbiye Dairesinin sayın üyeleri ne zamandan beri AP iktidarının açıkça politikasına âlet olmaktadır; gerçekten yaptıkları araştırmalar sonunda mı bu fikre ulaşmışlardır, yoksa bakan kendilerine emrettiği için mi böye bir karara imza koymuşlardır? AP. lehine politika yapmak suç sayılmamakta mıdır, yarın hepsi Talim Terbiye üyeliğinden ayrılacak olan bu kimseler, yaptıklarından acaba mânen ve hukuken sorumlu olmayacaklar mıdır?

Türkiye Cumhuriyeti, Mustafa Kemal'in deyi- miyle, «Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yırtmak isteyen kapitalizme karşı» ka- zanı'an bu bağımsızlık ve özgürlük savaşının zaferinden sonra kurulmuştur. Dava konusu «Yaşasın Halk Savaşı'nın Zaferi» adlı kitapta, baştan sona bu ilkele- r savunulmakta ve bir başka ülkenin emperyalizme karşı yürüttüğü mücadeleler anlatılmaktadır.

Süleyman Ege'nin savunması

Çin liderlerinden Lin Piao'nun «Yaşasın Halk Savaşı'nın Zaferi» adlı eserini yayın- layan «Bilim ve Sosyalizm Yayınları yöne- ticisi Süleyman Ege, bu kitap yoluyla ko- münizm propagandası yapmaktan sanık ol- larak yargılandığı davada oybirliği'ne be- raat etti. Bilindiği gibi, bu davada, ilk so- ruşturmayı yürüten Ankara Basın Savcılığı, Süleyman Ege'yi ifade için tutuklu olarak «celbetmiş»ti.

Savcılığın elinde aleyhte bir bilirkişi rapo- ru vardı ve raporu İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. İlhan Akın vermişti. Bu rapo- ra dayanılarak ünlü 142. maddeye göre açılan dava, Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Geçen hafta için- deki duruşmada son savunmasını yapan E- ge ve Avukatı Halit Çelenk, bilirkişi Prof. İlhan Akın'ın raporunu sert bir şekilde e- leştirdiler; raporu «iyiniyetten tamamen yoksun, önyargılı, bilim dışı ve hukuk dışı bir be'ge; ulusal onurumuzu dikkate al- mayan bir anlayışla düzenlenmiş büyük bir gafletin örneği» olarak nitelediler. Sonuç- ta, arkadaşımız, Ankara Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi'nin oybirliğiyle verdiği kararla beraat etti. Bu sütünlarda Ege'nin savun- masından, bilirkişi Prof. İlhan Akın'ın ra- porunu eleştiren bölümün giriş kısmının bir özetini veriyoruz:

Sayın Başkan, Sayın Üyeler;

...Dava konusu «Yaşasın Halk Savaşı- nın Zaferi» adlı kitabı inceliyen İstanbul Üniversitesi'nden Prof. İlhan Akın'ın verdiği rapor, kitabı yanlış anlamamanın ve yanlış bir değerlendirmenin eseridir. Üstelik bu rapor, objektiflikten, bilimse'likten ve iyiniyetten tamamen uzaktır; ve acıdır ki, ulusal onu- rumuzu da dikkate almayan bir anlayışla düzenlenmiştir. Üzerinde tarih bile taşıma- yan bu rapor, en ufak bir ciddiyetten ve hukukî değerden yoksundur.

Bu kitapta baştan sona, emperyalist kuvvetlerin saldırısına, istilâsına ve işgaline uğrayan bir ülkenin kurtuluş mücadelesi anlatılmakta ve bu mücadeleyi zafere gö- türen strateji ve taktiklerin bilgisi veril- mektedir.

Türk ulusu emperyalizme karşı tarihin kaydettiği ilk büyük kurtuluş savaşını ver- miş bir ulustur. Türkiye Cumhuriyeti, Mus- tafa Kemal'in deyi miyle, «Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yırtmak iste- yen kapitalizme karşı» kazanılan bu bağımsızlık ve özgürlük savaşının zaferinden son- ra kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığının nedeni, emperyalizme karşı veri- len bu kurtuluş savaşıdır. Türkiye Cumhu- riyeti'nin siyasî, hukukî esasları ve felsefe- si, varlığının nedeni olan bu kurtuluş sava- şının ilkelerine, bağımsızlık ve özgürlük il- kelerine dayanır.

Dava konusu «Yaşasın Halk Savaşı'nın Zaferi» adlı kitapta, baştan sona bu ilkeler savunulmakta ve bir başka ülkenin emper- yalizme karşı yürüttüğü mücadeleler anla- tılmaktadır. Bö'ye bir kitap, «mazlum mil- letlerden» yana ve «müstevlilere» karşı bir siyaset izleyen Mustafa Kemal Atatürk'ün

ülkesinde suç konusu olamaz. Sayın bilir- kişi, raporunu Türkiye Cumhuriyeti'nin da- yandığı ilkelere yüzdeyüz aykırı bir düşün- ceyle kaleme almış, ya da en azından bü- yük bir gaflet göstermiştir.

Kitabın giriş kısmının sonunda, eserin konusu ve amacı açıkça şöyle belirtilmek- tedir:

«Japon emperyalistlerinin dün Çin'de ve Asya'nın öteki kısımlarında giriştikleri ha- reketleri, bugün Amerikan emperyalistleri dünya ölçüsünde tekrarlıyorlar. Bu bakımdan, birçok ülkelerin halkları için, halk sava- şını iyice öğrenmek ve bunu Amerikan emperyalizmine ve onun uşaklarına karşı bir silâh olarak kullanmak kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir. Amerikan em- peryalizmi ve onun uşakları, akla gelen her çareye başvurarak, halk savaşının devrimci alevlerini söndürme çabasındadırlar. Kruş- çef revizyonistleri, vebadan korkar gibi korktukları halk savaşına küfürler yağdırı- yorlar. Bu ikisi, Amerikan emperyalizmi ve Kruşçef revizyonistleri, halk savaşını önle- mek ve kösteklemek için ittifak halinde- dirler. Bu şartlar altında, halk savaşının Çin'deki büyük zaferinin tarihî deneyini bir daha gözden geçirmek ve Mao Tse-tung'un halk savaşı teorisinin özünü sunmak, cana- lıcı nitelikte pratik bir önem taşımaktadır.» (Sayfa 8)

Açıkça görüldüğü gibi, kitabın konusu ve amacı emperyalizme karşı savaştır. Ya- zar, bu uğurda kendi ülkesinin geçirdiği tarihî deneyleri ve bu deneylerle geliştirilen halk savaşı teorisini, yani emperyalizme karşı mücadeleyi başarıya götürececek yolları anlatmakta, bu teorinin ezilen ulus'ar için, özellikle Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleleri yönünden, önemini belirtmek- tedir. Bu böyle bir kitaptır.

...Amerika dahil, sayısız ülkede yayın- lanmış o'an bu kitapta, Amerikan emper- yalizmine karşı fikirler ileri sürüldüğü için, hiç bir ülkede, Amerika dahil hiç bir ülke- de, bir profesör çıkıp suç aramak çüretini göstermemiştir. Bu bakımdan, Prof. İlhan Akın raporu, eğer bir gafletin eseri değilse, Türk millî onuruna karşı ve Türk adliyesi- ne karşı asgarî sayıdan yoksun büyük bir pervasızlığın ifadesidir.

Deniliyor ki, «yazar büyük rejim ayrı- lıkları dolayısıyla Amerika'ya karşı büyük bir düşmanlık ifade etmektedir.»

Bu sözler birçok bakımlardan büyük bir hatanın eseridir. Bir kere, kitapta söz konusu olan düşman, Amerika değil, Ame- rikan emperyalizmidir. Şüphesiz, Türk ka- nunları ne Amerika'yı, ne de Amerikan em- peryalizmini korumak için vazedilmiştir. Bu nedenle, öz bakımdan bu nokta özel ol- larak benim savunmamı değil, Türk adli- yesinin millî niteliği üzerinde titreyen her Türkü ve en başta Türk adliyesinin sayın görevlilerini ilgilendirir. Görülüyor ki, ra- porunu kaleme alırken kasıt'ı bir düşün- ceyle hareket eden bilirkişi, Türk adliyesi- nin millî niteliği gibi çok önemli bir nok- tayı gözden kaçırmak gafletine düşmüştür.

Bilirkişinin kasıtı açıktır. Bütün kitap bo- yunca tek kelimeyle «Amerika» dan söz e- dilmemektedir. O kadar ki, kitabın 62. say- fasında aynen şö'ye denilmektedir: «Bu emperyalizm, kendi halkı da, yani Amerika Birleşik Devletleri halkı da içinde olmak üzere, dünya halklarının tümünü ka rşısına almıştır.»

...Demek ki, sayın bilirkişi ya kitabı hiç anlamamıştır, ya da «Amerikan emper- yalizmi» yerine «Amerika» demeyi tercih et- miştir. Bu tercihin eksik bir bilgi eseri o'madığı, özel bir niyet meselesi olduğu, bilirkişi raporundaki şu sözlerle açık ifa- desini bulmaktadır:

«... Ne var ki, Amerika'ya düşmanlık bu ülkenin Vietnam'a karşı giriştiği savaşa in- hisar etmemekte, Asya, Afrika, Lâtin Ame- rika devletlerinin de Amerika tarafından sömürüldüğü.. belirtmektedir.»

Yani, sayın bilirkişi, artık herkesçe an- laşılan her gün yazılıp çizilen, fikir ve po- litika dünyasında her gün konuşulan bir gerçeği, birçok geri kalmış ülkenin Ameri- kan emperyalizmi tarafından sömürüldüğü gerçeğini kabul etmiyor. Bilindiği gibi, em- peryalizm bir sistemdir; bir saldırı, baskı ve yağma sistemidir. Bir sistem olması do- layısıyla da, hiç bir ayırım gözetmeksizin, fırsat buldukça, dünyanın her yerinde ay- nı yüzüyle görünecektir. Nitekim, Ameri- kan emperyalizmi de, yalnız «Vietnam'a karşı giriştiği savaşa inhisar etmekle» kal- mamıştır; bu emperyalizm, saldırı, baskı ve yağması yüzünden, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'nın sayısız ülkelerinde, kend'ne karşı yürütülen sayısız kurtuluş savaşla- rıyla karşılaşıya gelmiştir.

Şüphesiz, sayın bilirkişi bütün bunları bilmeyebilir, ya da bilmezlikten gelebilir. Bir kimse Amerika'yı sevip sevmemekte de serbesttir. Fakat hiç kimse, hele Türk ad- liyesiyle ilgili bir görevin sorum'uluğuyla hareket etmesi gereken bir bilirkişi, Ame- rikan emperyalizminden yana olmak cesa- retini, Türk adliyesini sanki Amerikan em- peryalizminin koruyucusuymuş gibi bir an- layışla iş görmeye sevk etme niyetini orta- ya koymak cesaretini gösterememelidir. Bu ülkede, varlığının nedeni bir bağımsızlık ve özgürlük savaşı olan bu ülkede, hiç kimse, emperyalizme karşı bir fikri suçla- mak hakkına sahip olmadığı gibi, emper- yalizmden yana olmak hakkına da sahip değildir.

Raporda ayrıca şöyle denilmektedir:

«Mukavemet savaşı, halk savaşı, millî demokratik devrim adı verilen bu bağımsızlık uğruna girişilen savaş, Çin'in bu- günkü komünist yönetim şekline ulaşma- sında tarihî merhale olarak kabul edilmek- tedir. Yani bu savaştan sonra sosyalist devrim kendisinin gösterecektir. Kitabın 56. sayfasında belirtildiği gibi, millî demokra- tik devrim, sosyalist devrime hazırlık için zorunlu bir aşama olduğu gibi, sosyalist devrim de millî demokratik devrimin ka- çınılmaz bir uzantısıdır. Nitekim Çin'de ol- laylar bu şekilde gelişmiştir.»

Değerli dostum Aleksij Maksimiç,
Mektubunu almadan önce, Merkez Ko-
mitesi toplantısında vardığımız bir kara-
ra göre, Kadet Partisine eğilimli olup tu-
tuklanmış bulunan bir çok burjuva en-
telektüeliyle ilgili sorunları gözden ge-
çirmek ve bunların bir kısmını tekrar
serbest bırakmak için Kamanev ile Buk-
harin'i görevlendirdik. Kanımca, bu ko-
nuda bazı hââtalar yapmış olabiliriz.

Bununla birlikte, Kadet Partisinin ve
bu partiye eğilimli yayınların genel ola-
rak durdurulması gerektiği kanısında-
yım.

Senin bu konudaki görüşlerini okur-
ken, bir zamanlar seninle yaptığımız tar-
tışmaları ve senin hâlâ aklımdan sile-
mediğim şu sözlerini hatırladım: «Biz sa-
natçılar, sorumsuz kişileriz.»

Gerçekten de öyle! Mektubunda dile
getirdiğin kızgınlığın anlamı nedir? On
binlerce işçi ve köylünün hayatını teh-
likeye sürükleyecek tertipleri önlemek a-
macıyla, Kadet Partisine bağlı ve aynı
doğrultuda eylem gösteren bir kaç be-
yefendinin tutuklanması mı böylesine
üzüyor seni?

Onbinlerce işçi ve köylünün topyekûn
öldürülmesini önlemek için bir-iki en-
telektüelin cezaevinde yatması, sence
büyük bir felâket, büyük bir haksızlık
oluyor, demek.

«Sanatçılar sorumsuz kişilerdir.»
Halkın «aydın güçleri» ile burjuvazi-
nin «entelektüel güçleri» arasında bir
ayrım yapmak gerekir. Örneğin, sözkö-
nusu burjuva entelektüellerinden Koro-
lenko'yu ele alalım, Kendisi, Kadet Par-

tisine eğilimli olanların en iyisidir. Ge-
cenlerde, Ağustos 1917 tarihli, «Savaş,
Anavatan ve İnsanlık» başlıklı bir yazı-
sını okudum. Yazısında Korolenko, süs-
lü sözcüklerin arkasına gizlenerek iğrenç
ve alçakça bir şekilde emperyalistlerin
savaşını savunuyordu. Burjuvazinin ön-
yargılarıyla dolu aşağılık bir yazıydı bu.
Korolenko ve onun gibi düşünenler, em-
peryalistler arasında patlak veren bir sa-
vaşta on milyon insanın ölmesine ses çı-
karmazken, toprak ağaları ve sermayeci
lere karşı verilen bir savaşta yüzbinler-
ce insanın ölmesine ah, vah deyip, fe-
veran ederler.

Hayır, dostum! Krasnaya Gorka ola-
yında olduğu gibi, eğer bir takım ter-
tipleri ve kitlelerin ölümüne sürüklenme-
sini önlemek istiyorsak, bu gibi entelektü-
ellerin geçici olarak tutuklanmasını
suç sayamayız. Tertiplerin Kadet Parti-
si ve bu partinin sempatanları tara-
findan yapıldığını tespit etmiş bulun-
yoruz.

Burjuvazi ile işbirlikçilerini ve kendi-
lerini halkın düşünen beyni sanan ser-
maye uşağı entelektüelleri yenilgiye uğ-
ratma kavgasında, işçi ve köylülerin ay-
dın güçleri günden güne büyümektedir.
Burjuvazinin entelektüelleri, halkın, de-
ğil düşünen beyni, çöpi bile olamazlar.

Halkın karşısına sermaye hizmetçisi
olarak çıkmak istemiyen, halka bilim
götürmek isteyen aydınlara geniş im-
kânlar tanımaktayız. Onların üzerine ti-
tizlikle eğilmekteyiz. Aramızda nice ter-
tipçilerin bulunmasına rağmen, binler-
ce subay bizimle birlikte orduda hiz-

met görmektedir.

Gelelim sana. Mektubunda seni anla-
yıp anlayamadığımı soruyorsun. Hoşnut-
suzluğunun nedenini çok iyi anlıyorum.
Bundan önce de çeşitli defalar sana söy-
lediğim gibi, senin en büyük talihsizli-
ğin, burjuva entelektüellerinin en kötü
ve en zararlı unsurlarının senin çevren-
de toplanmalarına göz yummandır. On-
larla bir arada bulunduğun sürece, on-
ların umutsuzluk ve hoşnutsuzluğa ka-
pılma suçunu onlarla birlikte paylaşmış
oluyorsun. Sen, geçici bir tutuklama yü-
zünden huzurları kaçan iki-üç entelektü-
elin yakınıp sızlanmasına kulak veri-
yorsun, fakat Denikin, Kolçak, Lianozof,
Rodzianko, Krasnaya Gorka ve diğer Ka-
det Partisi taraftarlarının tehdit etme-
kte olduğu milyonlarca işçi ve köylünün
sesini duymuyor ve umursamıyorsun. İş-
te bundan ötürüdür ki, senin «Kızıklar
en az Beyazlar kadar halk düşmandır-
lar» şeklinde sözler söyleyebilecek ka-
dar ileri gidişinin nedenini çok iyi an-
lıyorum. Demek ki, sermayecilere ve top-
rak ağalarına karşı savaşanlar en az ser-
mayeciler ve toprak ağaları kadar halk
düşmanıymış. Ve işte bundan ötürüdür
ki, senin nihayet bir tanrıdan, yahut o
olmazsa bir çardan medet umacak kadar
ileri gidişinin de nedenini çok iyi anlı-
yorum.

Eğer sen, burjuva entelektüellerinde
görünmesi doğal olan bu ruh hâlini ü-
zerinden silkip atamazsan, yazık eder-
sin kendine. Bu hastalıktan bir an önce
kurtulmanı, gönülde temenni ederim.

Hoşça kal, dostum.

Bu sözler de, sayın birlikişinin kitabı hiç
anlamadığını, ya da değerlendirmesinde
kasıtlı bir düşünceyle hareket ettiğini gös-
teren sözlerdir. Bir kere, Çin'deki «bağımsızlık
uğruna girilen savaşın Çin'in bu-
günkü komünist yönetim şekline ulaşma-
sında tarihî merhale olarak kabul edildi-
ği» ve «yani bu savaştan sonra sosyalist
devrimin kendisini göstereceği» gibi bir
yoruma ulaşmıştır ki, bunun tutar yanı
yoktur. Sayın birlikişi «komünist yönetim»
ile «sosyalist devrim» i aynı şeylermiş gibi
kabul ediyor. Bu yanlıştır. Bilimsellikte hiç
bir ilgisi olmayan bu kanaatıyla sayın bi-
likişi, ayrıca, hem bir çelişmeye düşmüş,
hem de kitapta anlatılan bir tarih gerçe-
ğini görmezlikten gelmiştir. Çelişmeye düş-
müştür; çünkü, bir yandan, sözkonusu ba-
ğımsızlık savaşının Çin'de «kendini göste-
recek sosyalist devrimin» tarihî bir mer-
halesi olduğunu keyfi bir düşünce olarak,
bir kabul edip etmeme meselesi olarak ele
almakta, fakat öte yandan bizzat kendisi,
bir başka kanaatin doğrulamak için kul-
landığı «nitekim Çin'de olaylar bu şekilde
geliştirmiştir» sözüyle, bunun keyfi bir dü-
şünce değil, gerçeğin bir ifadesi olduğunu
belirtmektedir. Birlikişi ayrıca bir tarih
gerçeğini görmezlikten gelmiştir; çünkü

Çin'in bağımsızlık savaşının, o ülkenin «ko-
münist yönetime ulaşmasının tarihi bir
merhalesi olarak kabul edildiğini» anla-
mak için, insanın bu kitabı hiç okumamış
olması gerekir. Birlikişinin «komünist yön-
etim» sözüyle anlatmak istediği Komün-
ist Partisi'nin yönetimi ise, bu yönetim,
mukavemet savaşından sonra ulaşılmış ola-
n bir yönetim değildir. Tam tersine, em-
peryalist saldırıya karşı bu mukavemet
savaşını fiilen yönetmiş olan bir yönetim-
dir. Kitapta bu apaçık bir konu olduğu
halde, birlikişilik görevi yapan bir kimse-
nin, bir profesörün, tarihî gerçeği bu dere-
ce tahrif etmeye yeltenmesini akıl almaz.
Yok eğer, «komünist yönetim» sözüyle an-
latılmak istenen Çin Komünist Partisi'nin
varlığı ve rolü değil de, komünist sistemin
uygulanması ise, ne kitapta böyle bir şey-
den söz edilmektedir, ne de henüz Çin'de,
birlikişinin sandığı gibi, böyle bir şeye «u-
laşılmış»tır.

Anlaşılan bütün bunlar, ezilen ulusların
emperyalizme karşı halk savaşını, millî de-
mokratik devrimlerini gerçekleştirerek, öz-
gür ve bağımsız uluslar olmaları fikrini sa-
vunan kitabın esas amacına karşı beslenen
bir niyeti gizleme adına yapılmaktadır.

Bu niyet gizlenememiştir. «Millî Demok-
ratik Devrim» sosyalist devrim hazırlık
için zorunlu bir aşama olduğu gibi, sosya-
list devrim de millî demokratik devrimin
kaçınılmaz uzantısıdır» biçimindeki kitap
yazarının düşüncesini, birlikişi kendisi de
«nitekim Çin'de olaylar bu şekilde geli-
miştir» demek suretiyle, tarihî bir gerçe-
ğin ifadesi olarak kabul etmekle birlikte,
bu düşünceyi nedense aleyhinde bir delil
olarak kullanmaktadır. Yani birlikişiye gö-
re, madem ki millî demokratik devrim sos-
yalist devrim döndürecektir, o halde millî
demokratik devrimi savunmak doğru de-
ğildir. Yani, emperyalizme karşı bağımsız-
lık savaşları doğru değildir. Ezilen ulusla-
rın millî bağımsızlıklarını kazanmaları ve
ülkelerinde demokrasiyi gerçekleştirmeleri
doğru değildir. Çünkü böyle ülkeler daha
sonra sosyalist ülkeler olacaklardır... Şüp-
hesiz, sayın birlikişi sosyalizmden hoşlan-
mıyabilir, bu düşüncesinde serbesttir. fakat
bu düşüncesi adına, emperyalist saldı-
rıya, baskıya ve yağmaya uğrayan ülkele-
rin sonuna kadar köle kalmalarını isteme-
nin, temelinde bir bağımsızlık ve özgürük
savaşı yatan bir ülkenin adalet görevlileri
nezdinde büyük bir çüre olduğunu da iyi
bilmesi gerekir.

Devrimci kuruluşların TİP üyelerine çağrısı

Son günlerde yönetici klik içinde çıkan ihtilâfta her iki taraf, hattâ kendine «tabanın sesi», «üçüncü yol» gibi adlar takarak ortaya çıkan bir kliğe, ön-ayak olanlar da şimdiye değin sosyalizmin bilimine ihanette, jurnalcılıkta ve maksatlı tasfiyelerle partinin güçsüz bırakılmasında ve gelişmemesinde ortaklaşa sorumluudurlar.

Devrimci Öğrenci Birliği, Yapı İşçileri Sendikası, İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği, Demokratik Devrim Derneği, Türkiye Tiyatrocular Sendikası ve 17 Nisan Derneği tarafından 24-25 Aralık 1968 tarihinde düzenlenen «Devrimci Eylemin Bugünkü Sorunları» konulu açık oturuma katılan DÖB Başkanı Deniz Gezmis, YİS sözcüsü Sadık Göksu, İPSD sözcüsü Prof. Dr. İsmet Sungurbey, İPSD Genel Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Hikmet Kıvılcımlı, DDD Üyesi Şevki Akşit, YİS Genel Yönetim Kurulu üyesi Osman Sercan ve oturumu izlemiş bulunan dinleyiciler aşağıdaki sonuçlara varmışlar ve bu sonuçların TİP Olağanüstü Kongresi delegelerine bir çağrı olarak bildirilmesine karar vermişlerdir:

1) İlk millî kurtuluş savaşını vermek şerefine sahip olan halkımız, sinsice yapılan bir karşı-devrim sonucunda yeniden emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin pençesine düşürülmüştür. Bundan dolayı, sosyalizmin bilimine göre, emekçi halkımızın ilk hedefi, antiemperyalist ve anti feodalist bir savaştır. Sosyalist savaşın ilk adımı budur.

2) Türkiye'de sosyalistler Anayasaya aykırı antidemokratik yasaların engellenmesine rağmen yine de sosyalist bir örgüt içinde top'anarak yasaların verdiği her türlü hak ve olanakları sonuna kadar kullanmak ve aynı zamanda gerçekten demokratik bir düzenin kurulması için ça ba göstermek zorundadırlar. Türkiye'de yarım yüzyıllık sosyalist eylemin meydana getirdiği birlikim 27 Mayıs sonrası ortamında kurulan TİP'i, böy'esine bir savaş sürdürüleceği umuduyla desteklemiştir.

3) Ne yazık ki, TİP'in yönetimini ele geçiren oportünist klik, kısa bir süre sonra yukarıda belirtilen ilkelere karşı çıkmakla kalmamış, TİP içinde bu yolda

savaşan devrimcileri tasfiye için yoğun bir çaba göstermiştir.

4) Son günlerde yönetici klik içinde çıkan ihtilâfta her iki taraf, hattâ kendine «tabanın sesi», «üçüncü yol» gibi adlar takarak ortaya çıkan bir kliğe, ön-ayak olanlar da, şimdiye değin sosyalizmin bilimine ihanette, jurnalcılıkta ve maksatlı tasfiyelerle partinin güçsüz bırakılmasında ve gelişmemesinde ortaklaşa sorumluudurlar.

5) Yönetici klik tarafından emperyalistlere, CIA'ya ve işbirlikçilerine sevinç çığlıkları attıran bugünkü duruma düşürülmesine rağmen, TİP'in içinde sosyalizmin bilimine içten bağlarla bağlanmış, yürekli ve fedakâr devrimciler, bu gidişe dur demek yo'unda ilk adımı atmışlardır. Bu gerçek sosyalistler, gerek son TİP kongresinde, gerekse olağanüstü kongre öncesinde her üç kliğe de karşı çıkarak devrimci uyumklığın somut örneklerini vermişlerdir.

Bu gerçekler karşısında:

I) Parti genel kongresine katılan delegeler, tarihsel bir sorumluluk'a karşı karşıydırlar. Aslında nitelik bakımından birbirinin aynı olan ve Partiyi bugün içinde bulunduğu açmazda sokan her üç kliğin de aldatmacalarına kanmamak gerekir.

II) Partinin adına uygun olarak işçi sınıfının Parti yönetimine egemen olması yolunu açacak ve bu ortamı yaratacak olan Devrimci Grupun desteklenmesi, Partiyi bugünkü açmazdan kurtaracak tek çıkar yoldur.

III) Partiyi bugünkü güçsüz duruma düşürmüş bulunan haksız ihraç ve tasfiye-

ler kaldırılmalı ve bütün gerçek sosyalistlerin Parti içinde toplanması ve Partiyeye destek olmaları sağlanmalıdır.

IV) Yurduumuzun bugünkü gerçekleri karşısında sosyalist savaşın ilk adımı olan antiemperyalist ve antifeodalist savaşa girişilmeli ve bu uğurda bütün ilerici ve demokratik kuvvetlerle, sosyalist prensiplerden taviz vermeksizin güç birliği yapılmalıdır.

V) Parti içi demokrasi sağlanma'ı, kişisel ve despotik yönetime son verilmeli, Parti içi çalışmalarda kritik ve otokritik kurumlarının işler hâle getirilmesi sağlanmalıdır.

VI) Oportünist ve işçi sınıfından kopmuş sendikacıların Parti yönetimindeki imtiyazına yol açan tüzük hükümleri değiştirilmeli, gerçek işçilerin ve onların onayıyla kendini gerçekten işçi sınıfına adayınların Parti yönetiminde egemen olmaları sağlanmalıdır.

VII) Eğitim ve örgütlenme sorunu önemle ele alınmalıdır.

Delege arkadaş,

Senin, bu dilekelerimizi gerçekleştirerek Partiyi gerçek sosyalist yörüngesine o turtmanı yürekten diliyor ve bu yolda seni destekliyoruz. Yukarıda aslında aynı ni telikte olduğu belirtilen her üç kliğin kulis oyunları yüzünden Partimiz, içinde bulunduğu bugünkü durumdan yine de kurtarılamazsa ve bu yolda artık hiçbir umut kalmazsa, Parti içi ve Parti dışı gerçek sosyalistlerin katılacağı bir sosyalist kurtayı sonucunda gereğinde sosyalizmi temsil yeteneğine sahip olan bir örgüte gitmek, her devrimci için görev olacaktır.

Yaşasın gerçek sosyalistler ve onların devrimci örgütü!

DÖB
Devrimci Başkan Öğrenci Birliği
Başkanı
Deniz Gezmis
YİS
Yapı İşçileri Sendikası
Sözcüsü
Sadık Göksu

İPSD
İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği
Sözcüsü
Prof. Dr. İsmet Sungurbey
İPSD
Genel Yönetim Kurulu Üyesi
Dr. Hikmet Kıvılcımlı

DDD
Üyesi
Demokratik Devrim Derneği
Şevki Akşit
YİS
Genel Yönetim Kurulu Üyesi
Osman Sercan

NOT: Açık oturuma Ti-Sen adına katılmış olan konuşmacının tek ve kendi başına hazırlamış olduğu bildiriyle hiç bir ilgimiz yoktur.

TÜRK SOLU: Haftalık Gazete • Sahibi: Şerif Tekben • Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Bora Gözen • İdare yeri, Yazışma ve Abone Adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul, Telefon: 27 39 61 • Ankara Temsilciliği: Ahmet Say, Yüksek Caddesi Bayındır Sokak No. 43/A • Dizi tertip: Yüksel Matbaası, Basıldığı Yer: Talât Matbaası

İstanbul Dağıtımı: Fuat Büte, Ankara Caddesi No. 34, Tel: 27 89 49 • Ankara Dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi • Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özışman, İzmir • Yıllık Abonesi: Yurt içi 40 TL., Avrupa uçak: 80 TL., Amerika uçak: 170 TL., • İlan santimi 20 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir.